

KURDISK KVINNOBULLETTIN

Nr. 1/1994

Pris 25 kronor

K
u
r
d
i
s
t
a
n
s

K
v
i
n
n
o
f
ö
r
b
u
n
d

- * *Kvinnlig minister i Kurdistan*
- * *Första kurdiska kvinnoteatern*
- * *Svenska röster*
- * *Stöd vår kampanj för fred i Kurdistan*

Detta nummer tillägnas alla kämpande kvinnor som har dött och dör för frihet, självbestämmande, mänskliga rättigheter och fred i Kurdistan.

JIN

Din kärlek till mig

*Din kärlek har inte övergivit mig,
Jag har hungrat, jag har törstat,
Natten var mörk, förrädisk,
Främmande själ, tysta själ,
Söndertrasade själ...
Och mina händer i handklovar,
Utan tobak, sömnlös var jag,
Din kärlek har inte övergivit mig...*

Ahmet Arif

(översättning: Esat Ayata)

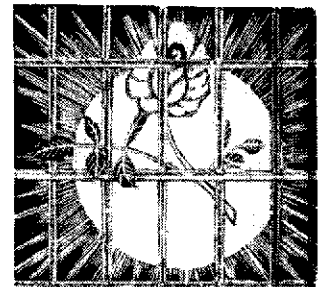

Foto:

Lennart Asp

(ur Destana Kurdistanane)

Medspelare:

Zarife Demir, Serpil Inanc, Devrim Ölçer, Heja Hewidar, Fatma Çoban, Nesrin Dilges

"JIN" eller KVINNA

Enskildhet med vinor,
4/1982, Madras.

Meral Gundogan
redaktör

Kära läsare!

Som alla vet är det inte lätt att ge ut en ny publikation. Ändå är det med stolthet och glädje vi presenterar detta första nummer av vår tidskrift.

"JIN" är kurdiska och betyder "KVINNA". JIN liknar det kurdiska ordet för liv. Förmodligen har båda orden samma ursprung, men det går för närvarande inte att bevisa med det material som vi nu har tillgång till. Den undersökningen lämnar vi därför till språkvetenskapen och fortsätter att presentera vår bulletin.

Utanför den federala republiken i norra Irak har kurderna ingen egen självbestämmanderätt, trots att flertalet kurder bor i Turkiet och resten i Iran och Syrien.

De kurdiska invandrarkvinnor, som lever som flyktingar i Sverige, har egentligen inget hemland. Kvinnobulletinen "JIN" är dessa kvinnors röst här i Sverige. Men JINs hjärta klappar också i Kurdistan, för de som lever där idag.

JIN vill vara en röst åt de kurdiska kvinnor, som lever under statligt och socialt förtryck samtidigt med den könsdiskriminering som alltid och överallt drabbar kvinnorna.

JIN vill vara invandrarkvinnornas, barnens och ungdomarnas röst.

JIN kämpar mot rasism och för vänskap och förståelse mellan olika kulturer - för världsfreden. Vi vill motarbeta fördomar och sprida information och finna lösningar på kulturkonflikter. Vi accepterar inte våld och könsdiskriminering.

JIN vill vara en kanal mellan invandrarkvinnorna och de svenska kvinnorna, samt vara en del av solidaritetsrörelsen.

JIN är Kurdistans Kvinnoförbunds tidskrift. Vi vill lägga kvinnoperspektiv på, och diskutera innebörden av, ord som: frihet, demokrati, rättvisa, jämlikhet och så vidare.

JIN ska utkomma med fyra nummer per år. Den är partipolitiskt och religiöst obunden. Vi önskar en värld fri från svält, krig, förtryck, utsgugning, miljöförstöring och patriarkat.

I korthet ska alla känna stolthet och glädje över att vara människa.

Vi hoppas på Ditt stöd!

Utgivare:

JIN, Kurdistans Kvinnoförbund i Sverige

Ansvarig utgivare:

Bonnye Cegerxwin

Redaktör:

Meral Gundogan, tel. 08-771 84 74

Redaktionskommitté:

Zarife Demir, Sükran Duran,

Serpil Inanc, Irène Persson

Medarbetare:

Lennart Asp, Münevver Malgir, Birgitta Hörnström,

Irène Persson, Birgitta Hjortrova, Anifa N. Sümbül

Besöksadress:

S:t Eriksgatan 33B, 2 tr, 112 39 Stockholm

Postadress:

Box 490 90, 100 28 Stockholm

Telefon:

08-652 85 85

Telefax:

08-650 21 20

Postgiro:

496 07 88-0

Prenumeration:

4 nr/år, 100 kr

Omslag/Teckningar: Lennart Asp

Layout: Ali Çiftçi

Tryckeri: Apec-Tryck

ISSN:1104-4853

Redaktionen ansvarar ej för insänt, ej beställt, material.

Några ord om JIN

Boniye Cegerxwin

Foto: Bercem Kaplan

Kvinnofrågan är ett allmänt problem över hela världen. Därför uppmanar vi alla kvinnor till samarbete, att tillsammans med oss bekämpa rasism, förtryck och orättvisorna mot kvinnokönet.

Vi i Kurdistans Kvinnoförbund här i Sverige är nu glada över att kunna ge ut det första numret av tidningen JIN inför den internationell kvinnodagen. Denna glädje vill vi dela med våra medlemmar och tidningens läsare.

Den kurdiska kvinnan lever i en svår situation. Vi hoppas att vårt arbete kan uppmuntra alla kurdiska kvinnor till att aktivt påverka utvecklingen i samhället.

Det finns ett kurdiskt ordspråk:

"Şêr şêr e, ci jin e, ci mêr e."

("Ett Lejon är alltid ett Lejon
Han eller hon spelar ingen roll.")

Vi önskar ett samhälle där det viktigaste är att vara människa. Där alla får utveckla sina talanger och färdigheter, utan att hindras av sitt kön.

BONIYE CEGERXWIN
ORDFÖRANDE

Zarife:
– *Vi vill göra våra röster
hörda i massmediabruset.*

Sükran:
– *Och synliggöra
kurdiska kvinnor.*

Meral:
– *Den förtryckta måste
själv formulera problemet.*

Serpil:
– *Och de förtryckta
måste samarbeta.*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Din kärlek till mig	2
Kära läsare	3
Några ord om JIN.....	4
Öppet brev till Tansu Ciller.....	5
Första kvinnliga ministern.....	6
Irènes väg.....	8
Vi går till 8 mars med en kampanj.....	12
Om Kurdiska kvinnors teater "Medya".....	13
Kurdiska kvinnors röster.....	18
Kurdisk historia	21
Från föreningen till förbundet.....	26
Kvinnoförbunds 2: a kongress.....	27
Kurdiska parlamentsledamöter i Sverige... ..	28
Turkiets försök att sprida sitt "Smutsiga krig" till Europa.....	29
Nya gudinna.....	30

ÖPPET BREV

TILL TURKIETS FÖRSTA KVINNliga PREMIÄRMINISTER

TANSU ÇILLER

TANSU ÇILLER:
– **Militären
stöder mig.**

Tansu Çiller och ÖB Dogan Güres
Foto: Från tidningen Hürriyet

Till Tansu Çiller

Kan du föreställa dig tusentals kurdiska ungdomar som tvingas lämna sina hem och bli gerilla-soldater för att kunna befria Kurdistan?

Kan du förstå hur deras mödrar lider och ängslas för sina söner och döttrar som du kallar "terrorister"?

Kan du föreställa dig de kurdiska kvinnornas känslor när de efter åratals väntan vid fängelsets dörr kanske tillåts träffa sina män, barn och syskon?

Kan du föreställa dig de kurdiska kvinnornas känslor när de blir förolämpade av de turkiska soldaterna och utelämnas åt deras godtycke i väntan utanför fängelsets stängda port?

Kan du förstå kurdiska mödrars sorg över att inte öppet kunna lära barnen kurdiska språket, kulturen och traditionen?

Kan du lindra de kurdiska kvinnornas smärtor? Kan du inte känna någon skuld över de senaste tre årens 900 konstaterade mordfall av "okända mördare" i turkiska Kurdistan, enligt turkiska avdelningen av Amnestys rapport-1993? Kan du känna sorg som "mor" över att du beslutade förbereda 5000 speciella likkistor för dina soldater?

Kan du känna något som "kvinna" när du har sett på turkiska tv hur kvinnliga gerillasoldaters avlidna kroppar blir våldtagna av turkiska soldater?

Vilken sorts "mor" är du som tillåter att 870 kurdiska byar attackeras av turkiska armén?

Har du träffat någon av de döda byboarna innan de dog?

Hur kan du som "demokrat" acceptera att Turkiet anslår 26,6 miljoner dollar i 1994 års budget för att "bekämpa terrorismen", det vill säga utplåna en annan folkgrupp (kurderna)?

Kan du som "demokratins största försvarare" förklara användningen av kemiska vapen mot civilbefolkningen under den senaste massakern i kurdiska staden Lice? Bland de överlevande fanns många handikappade och blinda barn!

Varför är du inte lika "känslig" för massakerna i turkiska Kurdistan när du reagerar hårt mot massakerna i Bosnien?

Sukran Duran

Första kvinnliga ministern i fria Kurdistan

Nyligen fick Kurdistans kvinnoförbund besök av Kafya Suleyman, första ministern i det nya kurdiska parlamentet. Hon har ansvar för alla kommunala områden som sjukhus, skolor, transport etc.

Kafya Suleyman är född 1950 i Suleymaniye, i den irakiska delen av Kurdistan. Efter avslutad grund- och gymnasieskola på hemorten flyttade hon till

Bagdad, där hon studerade fysik. Åren efter avslutade fysikstudier arbetade hon som lärare på en gymnasial flickskola.

– Mitt politiska engagemang

började tidigt, ja redan i grundskolan då jag blev medlem i Komeley Rexirawi Kurdistan, säger Kafya Suleyman.

– 1985 blev jag Peshmerga, soldat fram till Intifadan.

– 1989 i november var jag med och grundade Kurdistans Kvinnoförbund.

– 1992 nominerades jag till parlamentet och blev vald till minister.

Kvinna i Kurdistan

– Kvinna har liksom mannen kämpat hårt och står fortfarande sida vid sida med mannen i kampen för ett fritt Kurdistan. Trots att hon inte var organiserad har hon ändå bidragit stort, men mer i det tysta som den "anonyma soldaten." Den kurdiska kvinnan i städer, byar och berg, kämpar och har kämpat tappert. Hon var och är minst lika delaktig i kampen - om inte mer!

– Kvinna har alltid stått vid "peshmargas" sida och alltid stött och uppmuntrat i kampen samtidigt som hon burit det tunga lasset med ansvar för hem och barn. Till viss del har kvinnan också kämpat som mannen med vapen i hand. Efter attackerna blev kvinnorna de hårdast drabbade som förlorade både sina söner och män.

Kafya Suleyman säger vidare att Kurdistan i befrielse är liktydlig med kvinnans befrielse.

Skall den kurdiska kvinnan vänta på sin befrielse tills Kurdistan är fritt?

– Först måste den kurdiska kvinnan bli "upplyst" och utbildad för att kunna vara delaktig i diskussioner

Sükran Baksi, Kafya Suleyman, Cihan Akrawi och Mesude Kaya vid intervjun.

Foto: Från Didars arkiv.

Den kurdiska Regionala Nationella Församlingen

om samhällets uppbyggnad, påpekar ministern. Därmed kan hon också ta ansvar för sitt öde. Denna utveckling går stegvis, sakta fram, men det är viktigt att poängtera att Kurdistans befrielse är en nödvändighet för kvinnans befrielse. Denna stegvisa utveckling går hand i hand och är beroende av varandra.

– När Kurdistan är fritt då är den kurdiska kvinnan också fri!

Parlamentet idag

Parlamentet består av 105 medlemmar varav 7 är kvinnor. Dessa sju kvinnor motionerar alltid i första hand kring förbättringar för kvinnan i samhället

– Hittills har männen både accepterat och uppmuntrat "våra" förslag.

– Vi kvinnor har all rätt att ta upp frågor till diskussion och känner oss inte åsidosatta i parlamentet.

Kurdistans kvinnoförbund söker idag genom olika projekt att kunna påverka och ändra på irakiska la-

gar, som är till direkt nackdel för kvinnor, exempelvis arvsrätten eller kvinnan som vittne i domstolar. Kvinnors vittnesbörd behandlas för närvarande i parlamentet.

Hur har fundamentalismen påverkat den kurdiska kvinnan och det kurdiska samhället?

– Påverkan sker naturligtvis, men den kurdiska kvinnan har ändå en särställning i jämförelse med exempelvis den arabiska kvinnan.

– Kvinnan och mannen har samma rättigheter och skyldigheter, är jämlika som individer och skall i en demokratisk anda förstå och hjälpa varandra.

Vilka förväntningar har då ministern på oss kvinnor i Sverige och på vårt kvinnoförbund här?

– Jag är mycket positiv till det ni gör och lyckönskar er. Jag är glad att det finns en organisation som omfattar folk från alla delar av Kurdistan.

CIHAN AKRAWI

BONIYE CEGERXWIN LORIN NASBERG

Kafya Suleyman

IRÉNE SVÄG

Iréné Persson

Foto: Bercem Kaplan

Vi inom Teater Medya skulle delta i en kurdisk solidaritetsafton. Då lärde jag känna Iréné Persson. Det var hösten 1992. Hon arbetade i "Stödkommittén för kurdiska politiska fångar".

Sersil Inanc har intervjuat Iréné.

Vår teatergrupp hade mycket kort tid att repetera en föreställning till en solidaritetsafton och vi behövde en "svensk kvinnlig journalist" till vår pjäs. Iréné Persson var en av solidaritetsaftonens organisatörer och sprang från det ena till det andra, ansvarskännande och engagerande, med både hjärta och hjärna. Trots att hon var mycket upptagen med att arrangera solidaritetsaftonen accepterade hon att spela "svensk journalist" och gjorde det mycket bra!

Tyvärr har jag inte haft tid att lära känna detta kärleksfulla hjärta som utan minsta tvekan hjälper sina medmänniskor. Därför ville jag göra en intervju med

– Det började nog när jag först såg Yilmaz Güneys filmer.

– I "Muren" är det ett par som skall gifta sig i fängelset. Men i rummet där vigselakten skall äga rum hänger det två snaror från taket och där blir de båda hängda.

– Jag grät mycket.

Iréné för att lära känna henne bättre och presentera henne för våra läsare.

Vem är du och under vilka förhållanden växte du upp?

– Jag föddes 1954 i Åbrotorpen i norra Sverige. Det är en liten by, som då bestod av sju familjer, cirka 30 km norr om Sandviken. På vår gård bodde jag tillsammans med mamma, mormor, morfar, fem kor, en häst och en gris. Det fanns inte så många barn i vår by. Därför läste jag mycket. Böckerna blev mina vänner.

Min familj lärde mig att respektera livet och att man ska hjälpa den som är svagare, både när det gäller människor och djur. Under 1960-talet kom många finska invandrare till vår by. De brukade jorden och i skogen arbetade de på samma sätt som min morfar.

Hur reagerade folket i byn, eftersom de finska invandrarna kom från en plats på jorden så nära Sverige?

– Vi hjälpte varandra mycket. Vi förstod att de hade lämnat sitt land på grund av fattigdom och arbetslöshet. De kom för att arbeta. De var varken bättre eller sämre än vi, men de hade ibland ett annorlunda sätt att uppträda på än vi. Men det var skillnad mellan dem också.

– Jag intresserade mig tidigt för internationella frågor och började arbeta i SSU (Socialdemokraternas Ungdomsförbund).

Varför flyttade du till Stockholm?

– Jag flyttade till Stockholm för att utbilda mig till optiker. Så småningom började jag som optiker och

Från Cizre-Kurdistan, 1992

Foto: Anders Mattsson

blev medlem i den Syndikalistiska Fackföreningen och var ordförande där under en period.

– Efter militärkuppen i Chile kom många politiska flyktingar till Sverige. Den syndikalistiska fackföreningen hade kontakt med Spanien och Latinamerika och där igenom lärde jag känna verkligheten utanför Sverige mycket bättre än jag kan göra genom att enbart läsa.

Hur blev du bekant med den kurdiska frågan?

– Det började nog när jag först såg Yilmaz Guney's filmer. Efter att han delade 1:a priset med Costa Gavras i Cannes filmfestival 1982 med "Yol" (Vägen), så började svenska biografer att visa hans filmer. Jag såg bland annat "Yol" och "Duvar" (Muren).

– I "Duvar" är det ett par som skall gifta sig i fängelset. I rummet där vigselakten skall äga rum hänger det två snaror från taket och där blir de båda hängda. Det gjorde ett starkt intryck på mig och jag grät mycket. Jag har sett många bra filmer av andra regissörer, men i Yilmaz Guney's filmer fick jag en stark närvarokänsla, som om jag själv befann mig på platsen.

– För att demokratin skall fungera, så måste lagar och domstolsväsende fungera på ett rättvist sätt. Därför är jag också intresserad av rättssäkerhetsfrågor.

– Men det är mycket svårt att sätta sig in i den kurdiska frågan.

Varför?

– Kurderna lever i olika länder och har många olika och starka intressen att försvara. De kurdiska organisa-

tionerna är splittrade och arbetar utifrån olika politiska ståndpunkter. I till exempel vietnamfrågan var det lätt att ge sitt stöd åt vietnameserna. Kurderna däremot måste själva definiera problemen, se den nakna sanningen och samarbeta för att nå en lösning.

Kurderna försöker att skapa en enhetsfront. Varför tror du de europeiska länderna är så ovilliga att lösa den kurdiska frågan, som är så viktig för situationen i Mellanöstern? Tror du inte att världsopinionen måste hjälpa till, som den gjorde i Vietnamfrågan?

– Det är inte folket som bestämmer! Det är regeringarna. Och handelspolitiska hänsyn tas. Sverige till exempel har bra handelsförbindelser med Turkiet, Iran och Irak. Efter gasbombningen av Halabja 1988 gjorde dåvarande utrikesminister Sten Andersson ett uttalande där han fördömde Saddam Hussein. Två månader efter uttalandet kunde vi läsa i Dagens Nyheter att Irak avbrutit handelsförbindelserna med Sverige. En kort tid därefter kunde man i samma tidning läsa att Pierre Schori (kabinettsekreterare) hade rest till Irak och att det "handelspolitiska missförståndet" nu var uppkälat!

– Det finns ett klar ovilja hos svenska massmedia att förmedla nyheter från Kurdistan. Speciellt kriget mellan PKK (Kurdistans Arbetarparti) och turkiska staten är mycket ensidigt bevakat och bygger enbart på officiella turkiska källor.

– För att vanliga människor ska reagera måste de få korrekt information.

Kurderna som lever i Europa har ett mycket tungt ansvar. Jag önskar att fler kurdiska föreningar och enskilda kurder skulle ta mer kontakt med svenska organisationer.

Varför har du lärt dig turkiska?

– Efter Yilmaz Guney's filmer läste jag några böcker om Kurdistan. I en av dem läste jag om staden Diyarbakir med sina basaltmurar. Det var som en sagovärld för mig. Delvis därför började jag läsa turkiska, för att besöka mina drömmars stad.

Du har nu varit några gånger i Turkiet och Kurdistan. Vad upplevde du för atmosfär och vad gjorde starkast intryck på dig?

– Kontrasterna! Mellan guldbutikerna i Kapali Carsi och den unga mor som tvättade sitt veckogamla spädbarn vid en vattenkran i rännstenen utanför. Kontrasterna mellan den statliga propagandan och verkligheten. Alla talar om "respekt" och "ära", men är bottenlöst oförskämda mot alla som har lägre status. För mig finns inget ärofyllt i att förnedra och slå dem som är svagare.

– 1992 åkte jag och min son till Mardin. Det var en mycket misstänksam och fientlig atmosfär där. Nästa dag reste vi vidare till Diyarbakir. Det var flera identitetskontroller under vägen. Våra medresenärer blev oroliga men när militären såg våra pass blev vi snabbt ivägsläppta.

– När vi kom till Diyarbakir regnade det. Det var den första maj. Vi hittade en taxi men efter 15 meters resa slog stora flammor upp över hela gatan. Min son frågade taxichauffören vad som hänt. Han svarade att det var några demonstranter som kastat brandbomber. Elden slocknade fort i regnvädret. Vi blev vänner med den kudriska taxichauffören. Och han guidade oss runt i Diyarbakir. Därefter har jag återvänt flera gånger.

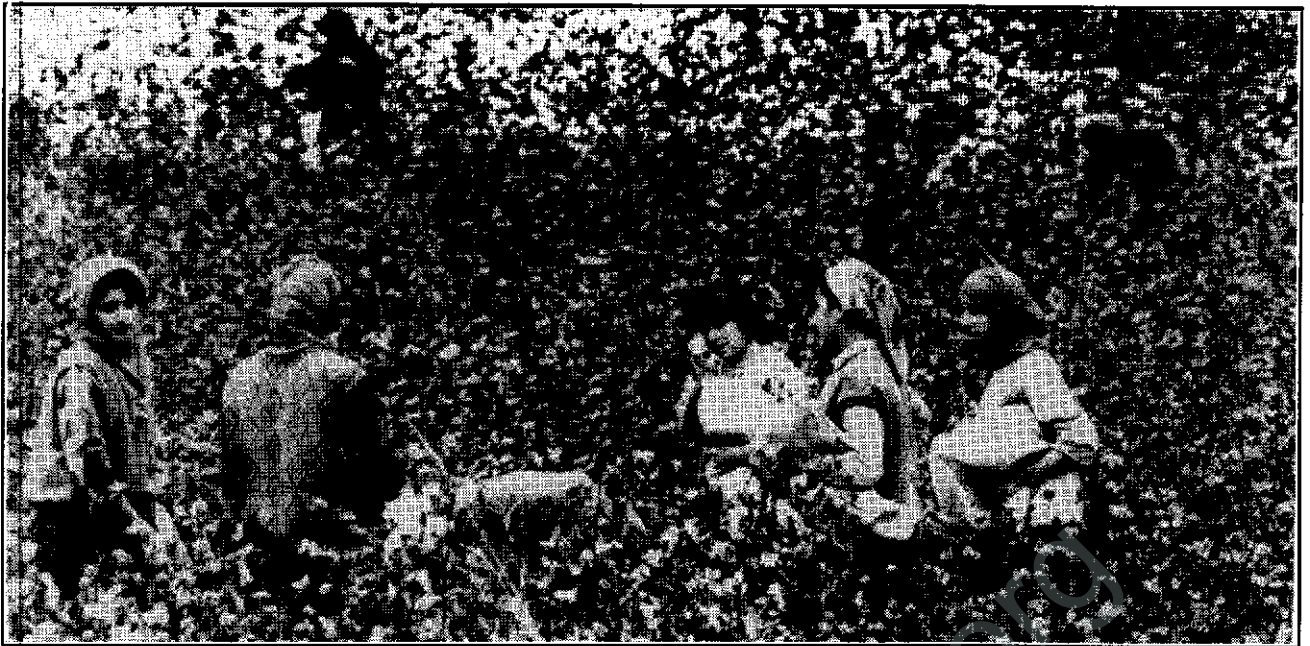
Du har varit i turkiskt fängelse också. Kan du berätta om situationen där?

– Jag har aldrig suttit i fängelse i Turkiet men jag har varit besökare där. Hela Turkiet är militaristiskt och på fängelserna syns detta tydligt. Det är mycket stövelstampande, meningslöst kontrollerande och instiftande av obegripliga regler. Förbud mot införsel av stekt kyckling till exempel. Den måste vara kokt!

Det är också en del av kvinnolivet i Kurdistan att stå vid fängelsegrinden och vänta på att få se en skymt av sin man, bror och fader. En kvinna jag mötte hade rest från Batman till Aydin för att besöka sin man. Deras trettonåriga dotter var med. Flickan var några månader gammal då hennes far fängslades. Det tar mer än ett dygn att åka från Batman till Aydin. Kvinnan var fattig och hade inte sett sin man på över ett år. Vi kom in i besöksrummet tillsammans. Detta bestod av ett antal bås med pansarglas och galler, varigenom vi förväntades kommunicera med fången. Efter fem minuters besök blev kvinnan och dottern brutalt utfösta.

– Jag har rest mycket med buss i Turkiet och Kurdistan och därigenom har jag fått många tillfällen att prata med kvinnorna. Vi får nämligen "damplats" på bussarna eftersom det anses opassande att kvinnor och män sitter bredvid varandra. Jag träffade olika kvinnor till exempel studerande, arbetare och intellektuella.

– De kvinnor jag träffade verkade självständiga och var ofta starka personligheter. Jag tror att kvinnan måste vara väldigt stark för att kunna bryta mot manliga traditioner. Men jag vill också påpeka att jag träffat många beslöjade kvinnor som under det svarta doket, är starka, livfulla och fulla av humor. Precis som bland bekännande kristna finns det stora variationer bland troende muslimer. Det finns fundamentalister och varma kärleksfulla människor både bland kristna och muslimer.

Bomullsplockerskor i Kurdistan.

Foto: JC Tordai

Har du pratat med några arbetarkvinnor?

– Då jag var i Aydin i västra Turkiet träffade jag bomullsplockerskor. De är säsongarbetare. Kvinnorna hade med sig barnen ut på fälten där också de fick hjälpa till. De arbetade hela dagen från 6 på morgonen till långt fram på kvällen. En kvinna jag frågade hade tjänat ungefär 30 kronor den dagen. Det finns ingen organisation som stödjer dem.

– Många kurder lever i getton i turkiska städer. Det är mycket fattigt i dessa områden. Vatten och avlopp fungerar inte tillfredsställande, vilket påverkar hälsan. Jag blev sjuk och fick amöbadysenteri.

– Trots att människorna där var fattiga delade de med sig av sitt nybakade bröd och gav mig presenter. De har inte förlorat sin värme och humor. Jag saknar dem mycket, speciellt barnen. Jag minns en pojke som skulle lära mig att räkna på kurdiska. Jag bad honom skriva ner räkneorden. Han lutade sig fram och viskade i mitt öra :

"Nej, det är förbjudet. Polisen kan arresteras oss och sätta oss i fängelse!"

Vilka problem har kvinnorna?

– Det svåraste för en kvinna i Kurdistan är barnlöshet. Det finns många berättelser om hur svårt det är att vara kvinna i Kurdistan. Mamman till en kvinna jag känner dog och hennes styvmoder ville inte ha henne hemma. Hon blev utkastad på gatan. Hennes farbror tog henne med sig hem och gifte bort henne då hon var 14 år gammal. Hennes man började dricka. Hans affär gick i konkurs. De lever nu under mycket svåra ekonomiska förhållanden. Hon har 4 barn när jag träffade henne. Hon säger att hennes barn är hennes allt och enda hopp. Jag lärde känna henne utanför fängelset i Aydin. Hennes 16-åriga son hade dömts till 12 års fängelse för att han hängt upp en banderoll som protest mot turkiska staten!

Tycker du att det behövs speciella kurdiska kvinnoorganisationer?

– Rent principiellt bör varje förtryckt grupp, också kurderna ha ett eget forum. En plats där de kan diskutera, hitta en gemensam plattform för att kunna föra sin talan.

– Kvinnorna är speciellt viktiga, därför att kvinnornas levnadsvillkor påverkar barnen. Och barndomen är grundläggande för människans personlighet.

– Kurdistan är en krigsskådeplats där kvinnor, barn och åldringar dödas varje dag. Men den turkiska televisionen och de flesta tidningar för en hatpropaganda som eldar under motsättningar mellan turkar och kurder. Det är svårt att inte dra paralleller med det forna Jugoslavien där hatpropogandan "lyckades" !

– För att bygga ett rättvist, demokratiskt samhälle måste individen få möjlighet till kunskaper. Frihet innebär ansvar. För att ta ansvar måste alla ha kunskap.

– Det behövs fler kvinnor i politiken! Kvinnor är lyckligtvis inte så kvicka att ta till vapen när argumenten tryter.

Om du jämför kvinnor i det svenska samhället och kvinnor i Kurdistan, vad ser du för skillnad?

– Den svenska kvinnan har större frihet att bestämma över sitt liv, men också ett större ansvar för vad hon gör och vem hon är. Förbudet att tala kurdiska i Turkiet, har inneburit stora svårigheter för kvinnorna. Det är också svårt för dem tala turkiska med läkare och myndighetspersoner. Byborna kan ofta varken läsa eller skriva.

– Många kurdiska kvinnor har sin livsväv så fullslagen med tragedier och förnedring att jag skulle vilja likna dem vid "bonsai" träd, det vill säga de japanska miniträd som efter hundratals år av beskärning blivit så vackra och dyrbara att en oinvidig bara kan se dess skönhet, men aldrig riktigt förstå deras fulla värde!

STÖD VÅR KAMPANJ

**VI GÅR TILL 8 MARS 1994
MED EN KAMPANJ:**

- * Stoppa vapenindustrin och vapenförsäljningen i världen!
- * Nej till krig! Ja till fred!
- * Ingen fred utan rättvisa!
- * Ingen jämlikhet med förtryck och könsdiskriminering!
- * Ja till politisk lösning i Kurdistan!

VAD HÄNDER I världen, i Kurdistan?

Efter andra världskriget dödades 23 miljoner människor och bara under 1991-1992 dödades 6 miljoner människor i krig runt hela världen. Miljontals kvinnor våldtas och miljontals barn dödas och blir föräldralösa i världen.

Under 1992 gav industrialiserade länder 56 miljarder dollar bistånd till u-länderna. Men 36 miljarder dollar av detta bidrag gick till u-ländernas militärupprustning! Om hälften av dessa rustningspengar skulle användas för hälso- och sjukvård, skulle inte 10 miljoner människor dö i u-länderna utan leva hälsosamt. (Enligt rapporten "Sociala och militära utgifter i världen" 16 November 1993, Özgür Gundem)

Vilka länder säljer vapen till Turkiet?

USA, Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Canada, Holland, Italien, Spanien, Sverige och Finland.

Under 1988-1992 såldes Jet trainers, helikoptrar (Cougar, Puma, Skorsky, Blackhawk), attackplan (Phantom, F-104 G), Kryssningsmissiler, stridsvagnar, broläggare, anti-stridsvagnsmissiler, fregatter, SAM, anti-radar missiler, air-to-air missiler, stinger, ubåtar och etc till TURKIET.

Totala priset: 16, 331, 000 miljoner dollar

Till slut:

MARS

Varje timma spenderas **6.470.588 miljoner kronor** (11 miljarder turkiska liran) för att döda människor, ett folkmord och en förstörelse av naturen i Kurdistan.

Varje dag dödades minst **10 människor** i Kurdistan och Turkiet bara under 1993.

1984 -1993 dödades cirka **15.000 människor** under statens terror och **tusentals politiska fångar** sitter i fängelse (enligt rapport från Mänskliga Rättigheters Föreningen i Turkiet).

Dessutom "försvinner" många människor och kvinnor våldtas, som en medveten politik!

Var **4:e av 10 mördade** journalister i världen, mördades i Turkiet.

(IPI "International Press Institutes rapport)

De flesta av dessa var kurder och arbetade med en radikal dagstidning som heter Özgür Gundem.

Inflationen var 1993 72 % i Turkiet (enligt rapporten 1993 "Statens Statistiska Institut") men i verklighet är den **100%**.

8,5 miljoner är arbetslösa. **4 miljoner** barnarbetare är utan fackliga rättigheter. Hälften av barnen mellan 5 år och 19 år, arbetar i Turkiet. 1992 och 1993 årens skatterekord slogs av en bordellägare.

Ska vi som vill ha fred, jämlikhet (utan könsdiskriminering), rättvisa, som olika kvinnoorganisationer eller särskilda kvinnor, ifrågasätta världens situation och kämpa för våra villkor?

Eller ska vi tuga och vänta till 8 mars för att prata? Nej! Varje dag måste vara 8 mars för oss.

Vi går till 8 mars med vår kampanj.

Nej till krig! Ja till en politisk lösning i Kurdistan.

Stöd vår kampanj!

Skicka en observationskommitté till Kurdistan.

Kurdistan Kvinnoförbund

Kurdiska Kvinnors Teater Medya

Notis: Mer information kan skickas. Om ni har frågor eller förslag ring oss på 08-7528585, 7609736, 7605237.

KURDISKA KVINNORS "TEATER MEDYA" och VÄRLDENS KULTUR

Serpil Inanc

Världen kokar och liknar alltmer en bottenlös blodig brunn. Alla mänsklighetens värderingar, såväl humanistiska som solidariska, ser ut att ha vänts upp och ner.

Istället har plötsligt rasism, fascism, extrem "nationalism" och "radikal" marknadsliberalism återuppstått från mänsklighetens mörka gravkammare och visat upp sina fula trynen. Samtidigt försöker europeiska stater skapa en ekonomisk, politisk och militär union, EU-unionen.

Varför har världens stormakter beslutat att skapa en "ny ekonomisk världsordning"? Betyder den nya världsordningen rättvisa, mänskliga rättigheter, fred och social välfärd för världens folk? Den grekiska historie-

skrivaren Thukydidés (ca 471 - 400 f. Kr.) hade inga illusioner om "rättvisa" i utrikespolitiken, där "frågan om rättvisa bara uppstår mellan partner som är lika starka och de starka gör vad de förmår under det att de svaga underkastar sig."

Efter Sovietunionens fall skapades många problem och frågor som måste besvaras. Men hur ska vi besvara dessa problem och utmaningar? Har allting förenklats till ett problem mellan "onda" och "goda" krafter, som marknadsekonomin försöker inbilla folket?

Vad har konsten, som en spegel av samhället, att säga om mänsklighetens situation och vad är konstnärrens uppgift i detta kaotiska tidevarv? Dominerande tendensen i världen, även i Sverige, tycks vara att glömma bort mänsklighetens samlade erfarenhet, kritisera "politisk" konst och teater och istället propagera för en "fantastisk" konst och teater utan någon annan funktion än att "underhålla" folket.

UNDERHÅLNINGSDIDEOLOGI

Låt oss närmare undersöka denna "underhållningsideologi". Varje dag försöker marknadsekonomin hantlangares kanoner i multinationella TV-bolag bom-

bardera våra hjärnor. Barnens hjärnor, vår framtid, bombarderas i "The Childrens Channel" av en välteknad, artistisk "superkrafter ideologi". Enligt denna ideologi har de "goda" superhjälterna rätt att använda sina superkrafter för att döda de "onda" superhjälterna. Det är inte svårt för barnen att dra paralleller till de vuxnas värld, där "goda" supermakter använder sina supervapen för att döda de "onda", som försöker att stjäla supermakternas råvaror.

Låt oss inte glömma att den första superhjälten "Stålmannen" skapades 1933, samma år som Hitler kom till makten. Det har sagts att Stålmannen

personifierar den amerikanska drömmen om att få agera "världspolis" i en ond värld! Leni Riefenstrahls propagandafilm visar tydligt att även Hitler var mycket medveten om konstens förmåga att påverka massorna.

Låt oss inte glömma att den moder underhållningsindustrin fick sin första blomstringstid i Paris 1848, efter att arbetarnas uppror mot massarbetslösheten (56%) slutligen skjutits (!) ner. "Nu började storhetstiden för boulevarderna, Jaques Offenbachs operetter, skandaljournalistik och nyrika uppkomlingar. ("Resa på annat sätt Paris." Gunter Liehr.)

KONSTENS OCH PENGARNAS VÄRLD

Låt oss inte glömma nutidens Tyskland och vad den franske sociologen Pierre Bordieu skriver i DN 6/2 1994 om hotet mot intellektuella författare, konstnärers och vetenskapsmäns självständighet. "Hotet mot autonomi uppstår ur det alltmer omfattande samgåendet mellan konstens och pengarnas värld. Jag tänker på de nya mecenatmönstren, och på de nya allianser som uppstår mellan vissa företag, ofta de mest avancerade - i Tyskland Daimler Benz eller bankerna - och kulturproducenterna." Bordieu menar också att

"budskapen krymper i takt med publikens tillväxt" och att de som bestämmer inom massmedierna tenderar att lansera "allt ytligare och mer sökta problemställningar, tillkomna enbart i publikfriande syfte, ända in på politikens och kulturens områden."

MODERNA "MEFISTO"

Låt oss inte heller glömma nutidens Sverige, där t.ex. en av "-68-års män", Stockholm Stadsteaters chef, vill öka lönsamheten genom att satsa mer på "lätta" musikalerna, på bekostnad av den dystra "tungta" dramatiken. "Seriösa skådespelare, t.o.m. från Dramaten gör reklam på TV och bio för allt från smör, öl, tvättmedel, rakblad till skönhetsmedel.

Låt oss slutligen inte glömma exemplet Turkiet, efter den fascistiska militärkuppen 1980. Många "progressiva" intellektuella, författare, journalister, skådespelare och regissörer från film och teater köptes upp av regimen. Som ett resultat av denna politik finns det i dagens Turkiet många exempel på personer som vänt sin kappa efter vinden, likt moderna "Mefisto". (Klaus Mann skrev 1935 boken "Mefisto" och den har senare filmats av Ungernaren Istvan Szabo 1981. "Mefisto" är i boken en pseudonym för den tyska skådespelaren Gustav Gründgens (1899-1963) som blev berömd för sina rolltolkningar av Goethes "Faust". Efter nazisternas maktövertagande, 1933 fortsatte han att spela i deras filmer.) Med stöd av banker och stora företag har en kommersiell nöjesindustri, med t.ex. många kommersiella TV-kanaler skapats för att passivisera folket och skapa falsk fiendskap mellan det turkiska och kurdiska folket.

Endast ett fåtal progressiva intellektuella gjorde motstånd och i dag betalar de priset i form av upprepade fängelsevistelser eller, i form av en exiltillvaro utanför Turkiet.

Det är samma sak i hela världen. Imperialistiska och kolonialistiska makter dödar, tvångsassimilerar eller tvångsdeporterar folk som vill vara självständiga. Men samtidigt används de undertryckta folkens kultur som ett "fantastiskt och exotiskt" material. Varje dag förstör kolonial makterna ursprungsbefolkningens natur och kulturella minnesmärken som tillhör hela mänskligheten, t.ex. indianernas, afrikanernas, auborginernas, samernas och kurdernas kultur.

Varför förhindrar kolonialmakterna dessa ägare av den "fantastiska" och "exotiska" kulturen från att bli självständiga? Nu i denna magiska tidsålder för "nationalism", då inte bara halvöar som Krim vill bli självständiga utan även enstaka städer i det forna Jugoslavien! Till och med Palestinerna ser ut att få en egen stat. Svaret på denna fråga för kurderna är kampen om OLJAN som går som en tråd genom Kurdistans blodiga

historia. Eller som Hejar, en kurdisk poet från den iranska delen av Kurdistan skrev:

▼▼ *De grymma som har blivit rika på vår olja
lämnade till oss inte ens en tillräcklig andel
för att tända våra lampor i våra mörka nätter!* ▼▼

Sedan 1980-talet har många kurdiska kvinnor i Turkiet bränt sig själva till döds i förtvivlad protest mot turkiska statens förtryck.

1988 har världen bevittnat ett "2:a Hiroshima" i den kurdiska byn i Halabja :

▼▼...en explosion, två,...tre
ett moln lika svart som diktatorns
hjärta.
Vinden dog.
Våren dog.
Mamman,pappan,den lille
under taket i ett fattigmanshus i
Halabja
vid elva.
Som statyer,stelnade i en sista
omfamning. ▼▼

(Sherko Bekes)

Alla vet vi vad som sedan hände kurderna under Gulf-Kriget ...

TEATER MEDYA

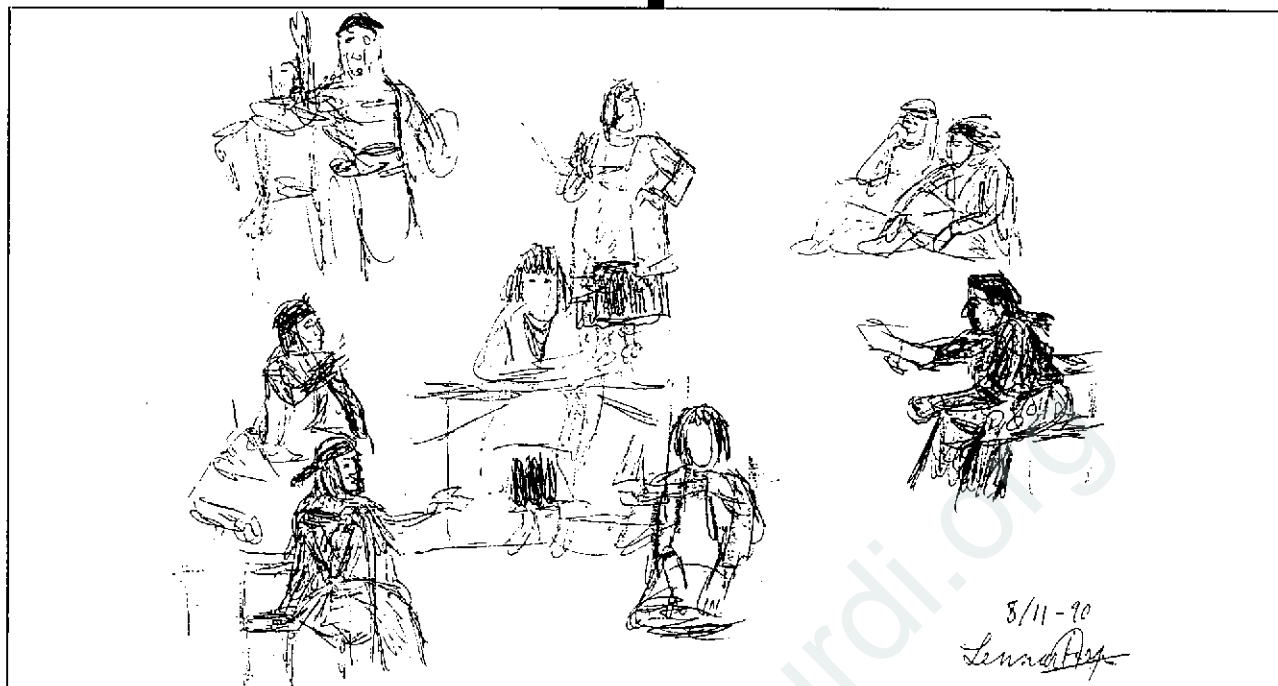
Som ett vittne av sin tidsålder bildade vi kvinnor i Stockholm 1990 den kurdiska kulturens första kvinnliga teatergrupp, Teater Medya som en del av Kurdiska Kvinnors Demokratiska Förening. Vår skådespelargrupp består av hemmafruar, arbetare, studerande, ungdomar och barn. Men vi har även kurdiska och svenska män som medarbetare i teknik, scenografi och som skådespelare.

I västerländsk mening finns det ingen kurdisk teaterinstitution, eftersom kurderna inte har någon egen stat. Men precis som med samerna har teaterns grunder: musik, dans, ritualer, berättare och epossångare ("Dengbej") alltid varit viktiga för det kurdiska samhället. Vår tids viktigaste teater- och danspionjärer, som t.ex. Martha Graham, Antonin Artaud, Bertold Brecht och Peter Brook söker sig tillbaka till dessa teaterns rötter för att vitalisera teatern och dansen. Denna världsteater använder influenser från t.ex. afrikanska och asiatiska kulturer, men i ett funktionellt samband.

Från "Det är inte tid att kissa" i Medborgarhuset.

"-JAG VET INTE, MIN MAN VET!"

En skis från första föreställningen " -Jag vet inte, min man vet!"

Men tyvärr är den dominerande tendensen i nu tidens teater, även i Sverige, att teatrarna använder en "exotisk" form, utan annan funktion än att "underhålla" publiken. För vår teatergrupp kändes det naturligt att använda våra kulturella traditioner i våra föreställningar. Men för oss är det naturligt att bekrakta våra traditioner i ett funktionellt samband. De är inte bara "fantastiska" och "exotiska" ingredienser utan har en klar funktion i våra föreställningar.

Vi hade dessutom som mål när vi startade vår teatergrupp:

- att skildra Kurdistans nutid och historia ur ett kulturellt och sociologiskt perspektiv.
- att visa verkligheten för kurdiska kvinnor under kolonialismens och patriarkatets slöjor.
- att ifrågasätta alla sorts fördomar och tabun i världen, speciellt fördomarna mot kvinnorna det kurdiska samhället.

Vår första föreställning döpte vi till " Ez nizanim, mere min dizani! " (Jag vet inte, min man vet!)

Vi ville med denna föreställning stödja den 40:e dagen av politiska fångars och deras familjers hungerstrejk i Turkiet. Men vi ville samtidigt på scenen öppet diskutera religiösa tabun och kvinnorollen i ett patriarkaliskt samhälle under kolonialstyre. Som representanter för olika kvinnogrupper visar vi publiken en gammal kurdisk kvinna som varit med om 1938 års kurdiska uppror och nederlag i Dersim. Hennes svägerska representerar den traditionella kvinnorollen, " **Jag vet inte, min man vet!** " De andra rollfigurerna ger exempel på kurdiska kvinnor i deras roller som gerillakrigare, arbetare och intellektuella.

Rollfigurerna spelar ut sin viljekonflikt och smärta över

situation i Kurdistan. Så småningom börjar de samlas en och en för att diskutera sina problem tillsammans. Gradvis ändras den traditionella mentaliteten från " Jag vet inte, min man vet, Gud vet, Staten vet!" till en " kanske jag vet också!? mentalitet ".

Samtidigt pågår fångarnas familjers hungerstrejk utanför fängelset. Kvinnorna anslutar sig också till strejken, men de blir genast brutalt attackerade av turkiska soldater. En sak blir klar för dem:

▼▼ som solen måste skina
som vattnet måste rinna
som fågeln måste sjunga
måste vi också kämpa! ▼▼

Clara Zetkin

LEGENDEN OM KURDISTAN

Zarathushtras tempel

I vår andra föreställning "Destana Kurdistan" (Legenden om Kurdistan) vill vi på ett symboliskt sätt, genom dans och musik, visa hur vår kurdiska legend och historia skall lysa upp vår väg mot den slutliga befrielsen av Kurdistan!

Vi använder även eldfacklor på ett symboliskt sätt, dels för att elden är helig i kurdisk kultur, men också för att elden använts av kurderna för att försvara sig mot fiender. I forna tider använde kurderna klubbor som de smetade in med en kletig massa och tände eld på, utan att veta att det var olja! Inte kunde de föreställa sig att denna kletiga massa i senare tider skulle leda till kolonialmakternas ockupation och förhindrande av kurdiskt självstyre.

Före islam bekände sig det kurdiska folket till "Zoroastrismen", en religion som bildades i Persien av Zarathustra (Zoroaster) på 500-talet f.Kr. Denna religion ville bevara renheten hos naturens element; jorden, vattnet och elden. Templen hade till huvuduppgift att hålla den rena elden vid liv. Att tjäna Ahura Mazdas, den ende gudens vilja, hade en praktisk karaktär. Alla skulle tala sanning och visa barmhärtighet mot allt levande och även odla jorden, sköta boskapen väl med mera.

I föreställningen visar vi även mytologin om "Newroz" (Nya året), som är gemensam för perser, kurder och afghaner. Newroz firas den 21:a mars, då man gör en stor eld och dansar och sjungar runt den. Enligt legenden var Kawa en smed, som ledde förtryckta folk, för att befria dem från en grym tyrann, Dehak, vilket till sist lyckades den 21 mars.

Under Mahabad Republiken 1946, den första kurdiska republiken, deklarerade dess president Qazi Muhammed den 21 mars som en nationell helgdag. Det är därför som newroz fortfarande är en levande symbol för

"Det är inte tid att kissa!"

kurdiskt självständighet. Varje kurdiskt uppror är en "eld" för kurdiskt nationell självständighet. En eld som en dag skall leda till ett enda självständigt Kurdistan! Eller som en kurdisk poet, Cemshid Mar, säger;

▼▼...en dag som Tigris och Eufrat floderna skall mina armar en dag återförenas.▼▼

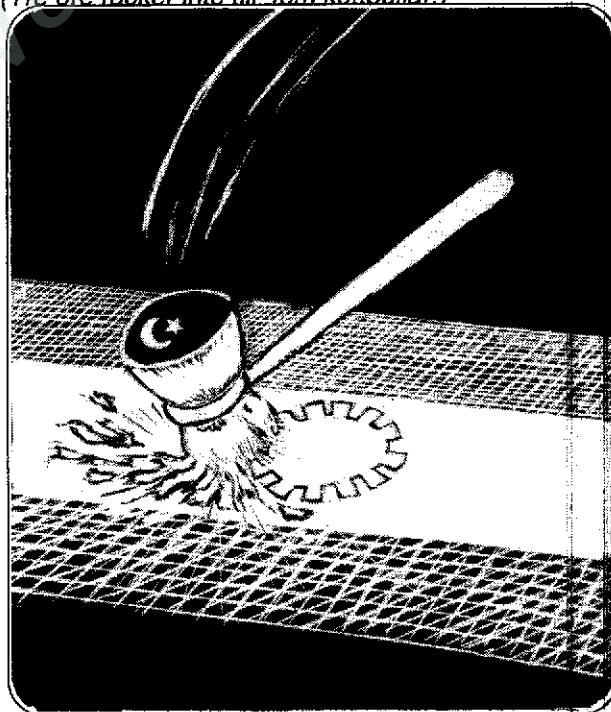
DET ÄR INTE TID ATT KISSA

Den tredje föreställningen kallade vi för "Ne waxte mizi ye" (Det är inte tid att kissa).

Föreställningen utspelas i ett fängelse i Turkiet i en kvinnoavdelning. I turkiska fångelser använder man alla metoder för att beröva fångarna deras personlighet. Direkt attackerar kvinnofångarnas kön genom fysiska närmanden och indirekt genom sexuella anspelningar, för att bryta ner kvinnornas moståndskraft. Men även ett naturligt behov som att kissa används för att sexuellt trakassera de kvinnliga fångarna. Kvinnorna måste be vakterna om lov att gå till toaletten, men förvägras ofta detta av vakterna "Det är inte tid att kissa!"

"TRE ÖRE RÄCKER INTE TILL FEM KÖTTBULLAR!"

Den fjärde pjäsens namn är "Yok uc kurusa bes köfte!" (Tre öre räcker inte till fem köttbullar!)*

Pjäsen utspelas i en tingsrätt i Turkiet. En kvinnlig svensk journalist har fotograferat och skrivit om sin erfarenhet i Kurdistan och publicerat fotona och artikeln i svensk massmedia.

Hon var intresserad av paragraf 125 (riktad mot kurdisk politisk aktivitet och folk som hjälper, organiserar eller

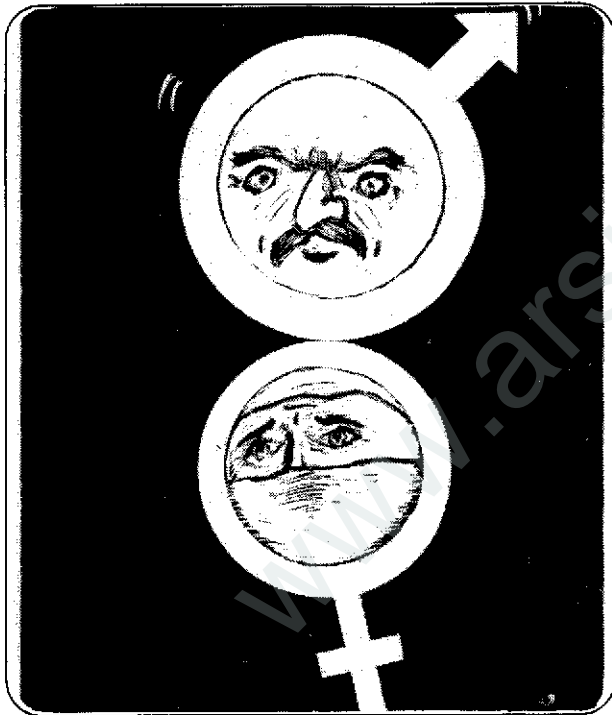
propagerar för kurdiska rättigheter!) som har använts för kurdiska fångarna i turkiska lagen.

I Turkiska Kurdistan är allting "förbjudet", även rätten att leva, som det var i VildaVästern, "Den enda goda indianen är en död indian!". Men i Turkiet är det kurderna som är "indianer". I pjäsen, precis som i verkligheten, har en butiksägare arresterats och torterats, därför att han dekorerat sina fönster med gröna, vita, röda och gula färger, det vill säga samma färger som kurdiska flaggan!

Det finns en kurdisk kvinnlig journalist i tingsrätten, därför att hon har skrivit artiklar om verkligheten i Kurdistan och dömts som "terroristjournalist".

En gammal kurdisk kvinna har tagits in till tingsrätten, därför att hon berättat för en kurdisk journalist om hur turkiska soldater förstört husen i byn och våldtagit kvinnorna. Men av misstag blandar domaren ihop de arresterade personernas papper och förväxlar deras fall med varandra. Istället för att domaren, som en symbol för den turkiska staten, ifrågasätter de anklagades motiv, börjar de tre arresterade personerna ifrågasätta domarens (turkiska staten) fördomar mot kurder

Detta är en tre-språkig föreställning på turkiska,

"Vad är förlorat?"

svenska och kurdiska. Med hjälp av "tolken" i föreställningar är dialogen lätt att förstå även för en infödd svensk publik.

* "TRE ÖRE RÄCKER INTE TILL FEM KÖTTBULLAR "

Detta är ett vanligt idiom i Turkiet. Det kan användas i många sammanhang, till exempel. "den kurdiska frågan"; turkiska staten kan inte acceptera att några mänskliga rättigheter till kurderna "gratis"! Om kurderna vill ha några rättigheter, måste de vara beredda att sitta "betala" i eget blod!

Den femte pjäsen är "Ci wunda buye?"

VAD ÄR FÖRLORAT?

(Vad är förlorat?)

Pjäsen utspelar sig i Stockholm under "Farstamannens" och "Lasermannens" tid. I samband med att bland annat svenska tidningar rapporterat om att en kurdisk kvinna blivit mördad i Holland av sin mans bror, därför att hon varit otrogen och därmed förlorat sin "namus" (heder) ville vi också varna för "Kurdiska Mannen"!

Varför används våld mot kvinnor? Islamiska och patriarkaliska systemens fördomar förtrycker kvinnorna Mellanöstern och Kurdistan. Om du reagerar mot dessa fördomar som kvinna, måste du straffas av dina manliga familjemedlemmar, för att du förlorat din "heder". Manliga familjemedlemmar vaktar kvinnornas "heder". Kvinnorna kan inte ha oberoende heder som mäniska. Därför har "kvinnorna långt hår men liten hjärna". "Kvinnorna själva anses inte kunna avgöra vad som är rätt eller fel".

Heder har en sexuell betydelse. Med "kvinna utan heder" menas "hora"!

Vi vill diskutera vad heder är och hur mannen också är offer för samhällets fördomar.

KOLLEKTIVT ARBETSSÄTT

Alla pjäser utom "Destana Kurdistan" har en svart humor, som en motkraft mot den svåra situationen (precis som i det dagliga livet i Kurdistan).

Vår gruppchef är Meral (Zilan) Gundogan och gruppscenograf är Lennart Asp, som formgivit affischer och programblad. Inom "Teater Medya" har vi ett kollektivt arbetssätt. Det betyder att pjäsens och textens slutliga version utarbetats av alla i ensemblen tillsammans, under arbetsprocessens improvisationer.

Nu förbereder vi en barnföreställning, som skall heta "Stora Björnen & Lilla Björnen" som på ett symboliskt sätt med hjälp av humor, dans och musik skall förklara för publiken varför det finns flyktingar och rasism.

Serpil Inanç började 1968 att spela professionell teater i den första "Halk Oyunculari" (Folkets Skådespelare) tillsammans med bl.a. Tuncel Kurtiz. När denna grupp stängdes 1971 fortsatte hon spela i olika progressiva teatergrupper, bl.a. Ankara Konst Teater, TV-teater, film och gjorde även regi. Hon var i styrelsen för TISAN, (första organisationen för teaterarbetare i Turkiet). Efter militärkuppen 1980 i Turkiet tvingades hon fly ut ur landet. 1982 kom hon till Sverige och bildade tillsammans med Tuncel Kurtiz och sex andra skådespelare i exil från Turkiet en andra "Halk Oyunculari". Gruppen spelade 1982-88 i Dramatens Nybropaviljong och utländska teaterfestivaler, bl.a. Avignon-festivalen, men pga ekonomiska problem flyttade gruppen till Paris. 1989-90 regisserade hon och spelade politisk gatuteater med kurdiska och turkiska kamrater i protest mot den politiska situationen i Kurdistan och i Turkiet. Nu är hon gruppregissör och skådespelare i Teater Medya.

TA SJÄLV UT "TAGGEN" UR DINA HÄNDER!

Zarife Demir

Zeynep Uzum är en av de kurdiska kvinnor vars födelsedatum är okänt. Anledningen till att Zeynep minns vilket år hon ingick sitt första äktenskap är att det var under det välkända kurdiska upproret, som ägde rum i staden Dersim i turkiska Kurdistan. Det så kallade Dersim Upproret", 1938.

Det var då, 1938, under "Dersim"-upproret, som många kurder blev massakerade av turkiska soldater, därför går det inte att suddas ut minnena från det upproret.

Zeynep är en av dem som överlevde. Hon är familjens enda barn, men hon kunde ändå inte få del av familjens arv, eftersom hon är kvinna. Familjens arv uppdelades mellan hennes farbröder och hennes manliga kusiner.

Zeynep har gift sig tre gånger. Från de två första äktenskapen har hon fått 12 barn, men inget av barnen har överlevt mer än fyra månader. Orsaken till dödsfallen är "teva" (oförklariga missfall och plötslig spädbarnsdöd).

När jag intervjuade henne var hon sängliggande och sjuk. Därför ville jag inte besvara henne för mycket med mina frågor. Jag förstod dock att Zeynep hade mycket mera att berätta om sitt liv, speciellt när vi nämnde massakern i Dersim. Då rann tårarna i hennes ögon, när hon upplevde de dagarna igen.

Zeynep anser att situationen idag är lika dålig som vid Dersim-upproret.

– Fortfarande dödar de oss utan avbrott. Nästan dagligen bombarderar de våra byar och städer. Utplåningspolitiken fortsätter.

– De vill rycka upp oss med rötterna, men kommer aldrig att lyckas, säger hon med sorgsen röst.

– Jag bortrövades av min blivande man och fördes till en annan by. Där hörde jag att min far hade anmält oss till polisen. Vi gick till en annan stad, som heter Pertage. Där blev vi förhörda av polisen. Vid förhöret sade jag att jag hade flyttat av egen fri vilja och därefter återvände vi till byn och gifte oss.

Hur gick ert bröllop till?

– Enligt våra traditioner. I två dagar spelade man på trummor och blåsinstrument. Och som vi åt kebab och bulgur!

– Så fördes jag bort med häst. När vi nådde fram till brudgummens hus stod han på terrassen och siktade på mig med ett äpple. Kastet misslyckades. Jag träffades nämligen inte av äpplet på huvudet! Då blev en gammal kvinna arg på brudgummen och sade så här "Det var djävligt!"

Hur många år varade första äktenskapet?

– Det höll bara två år, eftersom min man gifte sig med en annan flicka, som var svägerska till min svåger, medan vi var gifta. Hans förklaring till tvegitet var så här:

Denna flicka var förälskad i en turkisk pojke och de skulle gifta sig, men hennes familj var emot deras giftermål, eftersom det var en skam i stammen att gifta bort flickor till turkar.

Hur kunde han gifta sig med någon annan medan han redan var gift med dig?

– En dag kom flickan hem till oss och stannade där en månad. Då jag frågade min man vem flickan var, fick jag till svar att hon var "gäst". Efter en månad gav hon sig av till sin familj. Hon kom tillbaka några dagar senare. Då såg jag att hennes händer var målade med "Bröllops-henna".

Vad blev din reaktion då?

– Jag brast i gråt och sörjde med denna sorgesång: "Solen stiger upp trädet vid heliga graven skiner av solstrålar rycktet om bröllopet nådde mig".

– Och jag gick till morbror. Eftersom jag gifte mig mot min familjs vilja, vågade jag inte söka skydd hos min egen familj.

Efter ett tag kom en vän till familjen och tog mig till min man och hans nya fru. Ett år levde vi tillsammans. Sedan orkade jag inte med att leva på det viset och en dag lämnade jag honom. Så upplöstes vårt äktenskap.

Vart tog du vägen?

– Jag gifte om mig med en man som också redan var gift. **Varför uppförde du dig på samma sätt som din förra man?**

– Jag ville hämnas!

När du gifte om dig hur uppförde sig hans första fru?

– Hon var inte hemma, eftersom mannen hade fört bort henne. De hade ett barn och en dag blev barnet sjukt så att mannen blev tvungen att kalla hem sin fru. Hon kom tillbaka och sedan levde vi tillsammans.

Hur var det sexuella samlivet mellan er?

– Han valde vem han ville.

Hur länge levde ni så där?

– Längre! Tills min man dog, i 30 år.

I dag lever du med din tredje man. Hur skedde detta sista giftermål? Var det utifrån egen vilja?

– Nej! säger hon och suckar djup. Jag blev tvungen, eftersom jag inte hade någon annan möjlighet att försörja mig. Inte heller kunde något barn ta hand om mig. Hur kan du leva när livet är så här? Det är inte viljan som bestämmer, utan du är tvungen att gifta dig för att överleva! Enda utvägen är att söka skydd hos mannen.

Vad kan du rekommendera kurdiska och andra kvinnor?

– Att de själva tar ut taggen ur i sina händer, inte överlåter åt männen att göra det åt dem!

Intervju, Boniye Cigerxwin:

KVINNAN

HÖJER SIN RÖST...

– I somras reste jag till Kurdistan (syrisk delen). I min hemstad, Kamisli, träffade jag en ung kvinna, Fatme, och diskuterade kvinnofrågor...

Kan du presentera dig för oss ?

– Jag är 25 år och ogift. Jag har genomgått sexårig grundskola. Sedan blev jag tvungen att sluta skolan, men min bror forsatte att studera. Min syster var liten då och eftersom min mamma blev svårt sjuk måste jag sköta hushållsarbetet. Sedan har jag blivit kvar hemma, berättar Fatme.

– Nu för tiden är det bättre för flickor. Familjen tänker låta min syster läsa vidare. Det är bara jag som inte har fått någon utbildning. Om jag har utbildning kan jag få ett bra jobb.

Kan du inte jobba i en butik eller affär eller något liknande?

– Nej, absolut inte! Min pappa tycker att sådant jobb inte passar för kurdiska och muslimska flickor.

Varför inte ?

– Samhället har inte gett oss friheten att arbeta med sådant som att sälja mat eller kläder i stan. Det är inte "kvinnojobb", tycker min pappa och de flesta andra män. De svälter hellre ihjäl än de låter sina döttrar eller systrar arbeta med någonting sådant! Folk kommer att prata illa om oss och ingen vill riskera "familjehedern" för pengarnas skull!

Hur ser dina önskemål och framtidsplaner ut ?

– Min önskan är att jag får fortsätta mina studier och får en utbildning. Men tyvärr får jag inte igenom min vilja.

Nu sitter jag och drömmer och

väntar på att en ryttare skall komma ridande på en vit häst och fria till mig! Jag drömmer faktiskt om att skaffa en familj och få barn. Jag skall försöka att skapa glädje och lycka åt dem.

Är du med i något parti eller någon kvinnoförening?

– Nej. Kvinnoföreningar, alltså självständiga kvinnoföreningar, finns inte. Det som finns är partier. De styrs av män och nästan alla medlemmar är män. Det är få kvinnor som jobbar aktivt, bara några som är sympatisörer. De är släkt med de manliga medlemmerna. Folk pratar illa om de här kvinnorna, särskilt om de är ogifta. Ingen man kommer att gifta sig med dem.

Vad tycker du om kvinnans befrielsekamp och jämlikhet mellan kvinnor och män?

– Jag skrattar mycket när jag har såna fantasier. "Jämlikhet" kommer det aldrig att bli. Tänk, min pappa och min bror är politiker och arbetarförbundets utvecklingen. De tycker inte att jag skall vara med i något parti, inte heller jobba aktivt och gå på möten och vara bland män. Jag kan inte heller jobba i en butik! Vad skulle folk säga. Det skulle glädja mig om jag en dag blir en fri människa!

– Ändå hoppas jag att det händer en dag att vi får uppleva fullständig jämlikhet, något som hitintills inte ens västerländska kvinnor har fått uppleva! Och vad är vi i jämförelse med deras utveckling? Vårt

JÄMLIKHET KOMMER DET ALDRIG ATT BLI!

land är delat och ockuperat av fyra länder. Om inte vårt land blir fritt kan det aldrig bli jämlikhet och rättvisa. Vi ska heller inte glömma religionen och dessa fyra länders kulturer.

Det är mycket som inte tillhör våra traditioner, men genom ockupationen har det med tiden blivit en del av vårt samhälle!

Tycker du inte att kvinnans roll i samhället är passiv?

helst betraktas hon som ett hembiträde. Allt hemarbete, att laga mat, diska, städa och sköta barn, anses vara "kvinnans jobb"!

Behövs det kvinnoföreningar eller liknande som kan ta upp kvinnofrågor och kvinnors situation?

– Det låter fint och det glädjer mig att det finns kvinnoföreningar i era länder! Men tyvärr, tror jag inte att det finns sådana kvinnor i Kurdistan

Vad tycker du om Kurdistans kvinnoförbund i Sverige?

– Ni har all min respekt och uppskattning! Det som ni gör är av stor betydelse och ett stort framsteg för kurdiska kvinnor. Jag önskar att sådant skulle finnas hos kvinnorna i Kurdistan, som verkligen behöver det!

Vilka förväntningar har du på oss i Kurdistans Kvinnoförbund i Sverige?

– Först och främst önskar jag er

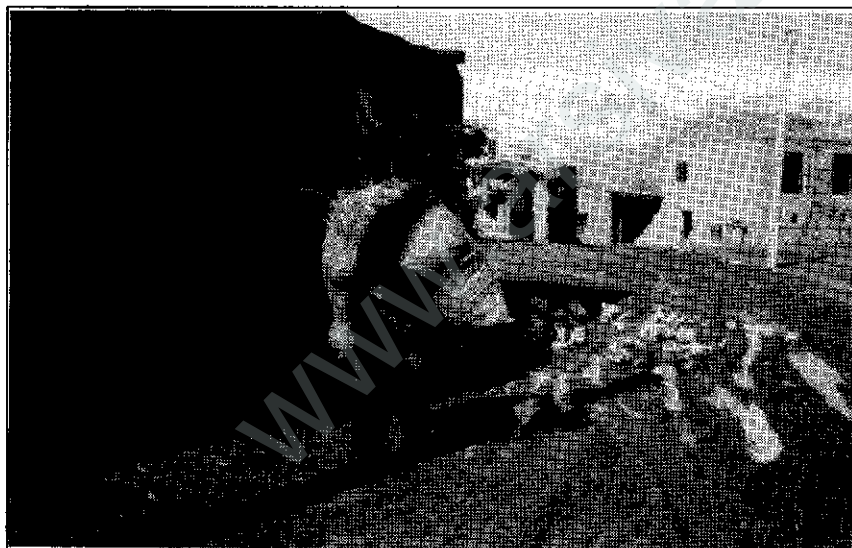

Foto: från Didar arkiv

– Jo, det är mycket möjligt. Jag håller med, men den största skulden ligger på samhället och mäns mentalitet. Männens perspektiv på kvinnors värde och roll!

Tror du att utbildning och jobb, alltså att vara ekonomiskt oberoende, hjälper kvinnan att utveckla sig?

– Inte till hundra procent! Hon kan höja rösten och skrika men "en kvinna är en kvinna"! Trots att hon är läkare eller lärare eller vad som

som kan offra allt och kämpa mot samhället. Det är för mycket begärt! Det här är inte Sverige! Ni har arbete och pengar. Råd och möjlighet att jobba för kvinnofrågor. Men varifrån ska kvinnorna i Kurdistan få hjälp? Dessutom styrs vårt samhälle av män och det är de som värderar kvinnornas arbete.

– Om vi skulle ha sådana föreningar, måste vi ha stöd av våra män, annars kommer de att stoppa våra föreningar.

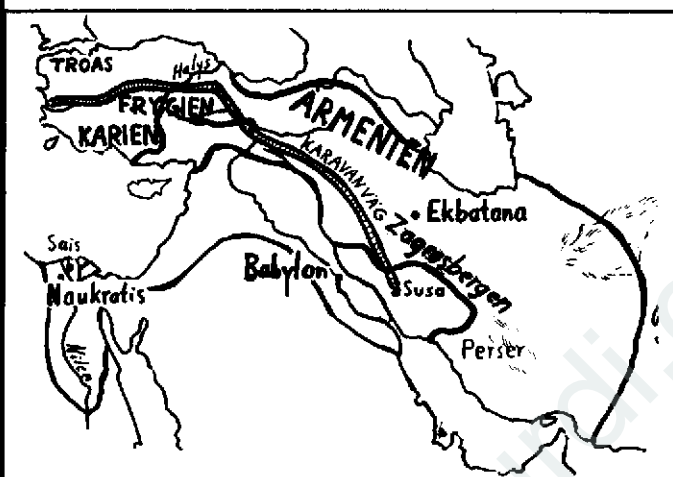
▼▼ *Nu sitter jag
och drömmer och
väntar på att
en ryttare
skall komma ridande
på en vit häst
och fria till mig!* ▼▼

lycka till i ert arbete! Jag litar på er och hoppas att ni kan hjälpa oss. Vi behöver hjälp med att ge kvinnan en starkare position i vårt samhälle och dessutom behöver våra kvinnor större frihet.

– Tack för att du gav mig en chans att berätta om kvinnors situation i Kurdistan, något jag borde berättat om för länge sedan.

Tillsammans ska vi och ni höja våra röster och skapa ett samhälle där alla är lika!

EN LÅNG, TRAGISK OCH OFULLBURDAD SYMFONI eller KURDISK HISTORIA!

Staterna i Främre Orienten före mitten av 500 e. Kr.

■ Mederiket

När människorna började bosätta sig vid stora floder och bördiga floddeltan uppstod de första högkulturerna. I Mellanöstern fanns de första högkulturerna kring de stora floderna Eufrat och Tigris. I den bördiga marken mellan dessa floder uppstod Mesopotamien ("landet mellan floderna"), ett av jordens äldsta kulturländer. Under sin 5000-åriga historia har landet tillhört olika folk och riken, bland annat de babylonska och assyriska rikena.

Kurdernas förfäder tillhör Mesopotamiens många folkslag. Men det är inte helt klart vilka dessa var. En teori är att kurderna härstammar från "kardakerna", ett bergsfolk som omnämns i den grekiske författaren Xenofons bok "Anabasis". Arkeologiska utgrävningar har även hittat kilskriftstavlor från cirka 2000 f.Kr, där det talas om "Kar-Da-Ka-landet" söder om Vansjön. Denna teori

är inte helt bevisad.

Det finns dock mycket som talar för att kurderna härstammar från "mederna". De var ett nomadfolk, som grundade sitt rike "Medien" cirka 700 f.Kr. vid Zagrosbergen i nordvästra Iran och vars huvudstad var Ekbatana. Medien lyckades erövra assyriernas huvudstad Nineve 612 f.Kr, men cirka 555 f.Kr. erövrades Medien slutligen av Persien.

Det goda mot det onda

Före Islams utbredning bekände sig majoriteten av kurderna till "Zoroatismen", en religion grundad före 600 f.Kr. av Zoroaster i Persien. Zoroasters förkunnelse renodlade dualismen mellan "det onda" och "det goda" som kämpar om makten, en kamp som skall sluta med det godas seger!

635 e.Kr. kom kurderna för första gången i kontakt med islam. Kurdernas motstånd mot islam var mycket hårt och på 800-talet gjorde många kurdiska stammar uppror mot islam. För kurderna var islam liktydigt med arabisk erövring (eller "det onda"!?). Majoriteten av de

kurder som araberna lyckades omvända till islam blev "sunni"-muslimer. I de iranska och turkiska delarna av Kurdistan finns det också "alawiter". Alawiterna erkänner bara Muhammeds svärson Ali som "imam" (religiös och social ledare) efter Muhammed.

Kurdistans första separatister

Efter arabinvasionen härskade olika kurdiska dynastier över mindre delar av Kurdistan, till exempel "marwaniderna" (990-1096).

När turkmener och mongoler invaderade Kurdistan på 1200-1300-talen började en eländig period för det kurdiska folket. Många delar av landet avfolkades genom massakrer och genom att många kurdertvingades fly.

Efter att kalifatet i Bagdad störtats, var i början av 1500-talet de turkiska ottomanernas kejsardöme och de persiska safavidernas kejsardöme jämnstarka. De både rikena kunde därför utnyttja kurderna för sina maktsträvanden och gjorde en första delning 1639 i Kasr-i Shirin-

avtalet.

Man skulle kunna säga att dessa båda kejsardömen är Kurdistans första "separatister".

Oljan ger imperialisterna "blodad tand"

När det ottomanska väldet skadades av upprorsförsök, 1807–08, utnyttjade stormakterna Ryssland, Frankrike och Storbritannien situationen till att spela på olika gruppers missnöje med sultanen. Men de hjälpte lika ofta till att slå ned upprorsförsöken!

Kurdistan låg i ett strategiskt viktigt område av världen och för Storbritannien gällde det främst att säkra landförbindelserna till Indien. 1800-talet har av kurdiska historiker kallats för "kurdernas hundraårskrig"! De mest betydande upproren under 1800-talet var följande:

Abdurrahman Pasha Baban, 1805 i Suleymanie.

Mahmut Pasha Mireko, r 1830 i Rewanduz.

Mir Muhammed, 1832 i Rewanduz.

Bedir Khan, 1842-46 i Jezireh.

Yezdan Sher, 1846-50 i Jezireh.

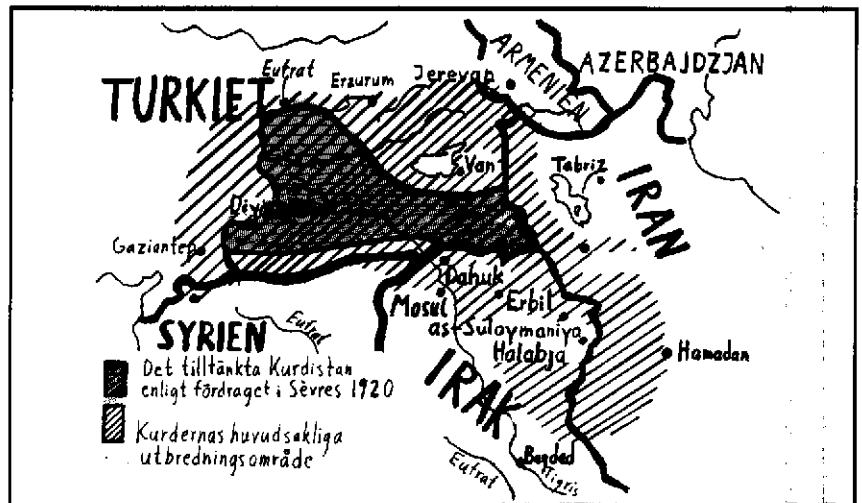
Sheik Ubeydullah, 1880 i Wan-Urmiye.

1906 lyckades Ryssland och Storbritannien dela Persien i ett nordligt ryskt och ett sydligt brittiskt "intresseområde". Det främsta skälet var naturligtvis oljan! Redan 1901 hade Storbritannien knutit förbindelser med Kuwait. Även Tyskland hade börjat intressera sig för området på grund av oljan och Mellanösterns ökade strategiska betydelse. Tyskland byggde järnvägen Berlin-Bagdad för att underlätta förbindelserna med oljefälten och öppna en ny marknad för den tyska industrin.

Kurdistans nuvarande separatister gör entré

Efter första världskriget blev det en fredsöverenskommelse i Sèvres utanför Paris 1920.

I fredsöverenskommelsen erkändes både kurdernas och armeniernas rätt att bilda självständiga stater i enlighet med artiklarna 62, 63 och 64! Men efter turkarnas seger över grekerna i deras "befrielsekrig" mot grekerna i Mindre Asien

1922, inleddes nya fredsförhandlingar i Lausanne.

Kemal Ataturk, Turkiets grundare och första president, tvingades vid de nya fredsförhandlingarna acceptera Storbritanniens krav att de oljerika Kirkuk- och Mosulområdena i Kurdistan skulle tillhöra den nybildade staten Irak.

Storbritannien hade nämligen redan kontroll över 50% av oljan i området och de andra 50% av oljan ville USA och Frankrike dela på! I gengäld lovade Storbritannien och Frankrike att inte stödja kurdernas självständighetsrörelse och den tidigare överenskommelsen i Sèvres. Den västra delen av Kurdistan fick Ataturk behålla.

Resultatet av den nya fredsöverenskommelsen blev alltså att inte ett ord om kurdernas rättigheter nämnades och att Turkiet, Iran och Irak tillsammans delade upp Kurdistan.

Kolonialmakterna Storbritannien, USA, Frankrike och mellanösternstaterna Turkiet, Irak och Iran, Kurdistans nuvarande "separatister," hade gjort entré!

Sedan dess lever kurderna, "mellanösterns största folkgrupp utan eget land", separerade på olika sidor av Mellanösterns gränser!

Syriska stats-terrorister

I det franskstyrda Syrien fanns en relativ frihet för kurderna. Men när Syrien blev självständigt 1941 försämrades gradvis kurdernas situation.

Kurdiska skolor existerar inte och

publicering av kurdisk litteratur är förbjuden. Målet är att "arabiser" den kurdiska befolkningen. Syriens gränser drogs så att kurdiska släkters områden delades mitt itu.

1957 bildades efter irakisk förebild KDP (Kurdistans Demokratiska Parti), men partiet är inte officiellt erkänt. Det finns ytterligare några kurdiska organisationer, men de är också illegala, eftersom det enligt Syriens konstitution inte är tillåtet att bilda kurdiska organisationer. Kurderna betrakas officiellt inte som en "etnisk" folkgrupp, utan som en "socialgrupp"!

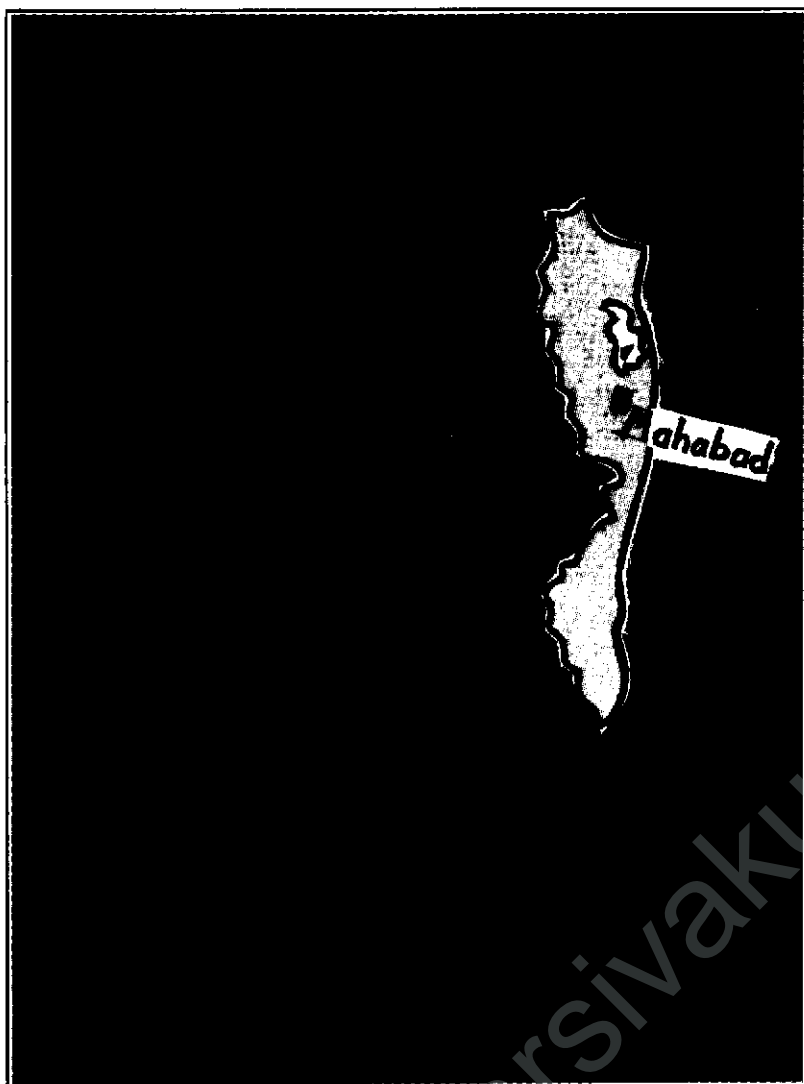
Syrien bedriver i likhet med Kurdistans övriga ockupationsmakter en hård assimileringspolitik och säkerhetspolisen och militären utgör en stark repressiv makt.

Iranska stats-terrorister

Sedan mer än 5000 år lever kurderna i Iran i samma områden. De olika iranska härskarna har under historiens lopp slagit ned många kurdiska uppror.

Efter första världskriget gjorde Ismail Aga Simko uppror, 1920-30, men det slogs också ned.

Efter andra världskriget utropade iranska KDP 1946 den kurdiska republiken "Mahabad" med Qazi Muhammed som president. För första gången fick Kurdistan en officiell flagga. Sovjetarmén, som stannat kvar i norra Iran efter andra världskriget, stödde först den nya republiken. Men eftersom andra världskriget var slut ville västmakterna, med USA och Storbritannien

Qazi Muhammeds avrättning i Mahabad 1947.

spetsen att Sovjet skulle dra sig tillbaka från Iran. Även Frankrike tryckte på för att Sovjet skulle tvingas lämna Iran, så Förenta Nationerna tvingades besluta att Sovjet skulle lämna Iran. Mot löfte att få utnyttja Irans olja (!), drog sig Sovjet därför tillbaka från Iran i maj 1946. Utan sovjetiskt stöd klarade inte Mahabad-republiken av att försvara sig, så några månader senare störtade Iran den kurdiska republiken. 1947 avrättades republikens president Qazi Muhammed och 21 andra ledare av den iranska regimen. Men överbefälhavaren för republikens armé Mustafa Barzani lyckades dock fly till Sovjet med några gerillakämpar.

Irakiska "stats-terrorister"

Efter första världskriget proklamerade Sheik Mahmut Berzenci 1920 "Kungariket Kurdistan" i Suleymania-området, men 1924

slogs upproret ned av Irak. 1930-32 gjorde kurderna ett misslyckat uppror, därför att det irakiska kungadömet inte respekterade kurdernas kulturella rättigheter.

1958 återvände Mahabadrepublikens överbefälhavare Mustafa Barzani från Sovjet, för att leda det kurdiska upproret i Irak. Som ett resultat av upproret fick kurderna utökade rättigheter, till exempel erkändes officiellt Kurdiska Demokratiska Partiet, som bildas 1946. Enligt den nya konstitutionen bestod Irak av araber och kurder.

Men 1960 kände sig den irakiska regimen återigen stark och förbjöd KDP och alla tidigare löften till kurderna sveks. Kurderna svarade med att begära självstyre och under hela 1960-talet pågick intensiva strider mellan irakiska armén och kurdisk gerilla.

Till slut tvingades Irak 1970 att ge

kurderna i norra Irak "autonomi", med egna skolor och polisväsende. Oljeinkomsterna från Kurdistan skulle delas mellan Irak och Kurdistan. Men 1975 upphävde Iraks president Saddam Hussein autonomi och kurderna under ledning av Barzani tvingades återuppta gerillakriget.

1988 blev den lilla kurdiska staden Halabja känd i hela världen som "det andra Hiroshima". Den enda skillnaden mot Hiroshima var att de irakiska planen använde senapsgas, för att döda mer än 5000 kurdiska civila, barn, ungdomar, kvinnor, män och åldringar! Tiotusentals civila kurder, rädda för att samma öde skulle drabba dem, flydde över gränsen till turkiska och iranska Kurdistan.

Efter "Gulfkriget" 1991 uppmanade amerikanska presidenten Bush och FN-alliansens andra ledare, Frankrike och Storbritannien, Iraks befolkning att göra uppror mot Saddam Hussein. Kurdena trodde att det innebar att de skulle få stöd av USA och FN-alliansen, om de gjorde uppror. Kurderna gjorde därför uppror och erövrade stora delar av Irakiska Kurdistan. Men när irakiska flygplan och helikoptrar attackerade Kurdistan med bomber och gas, gjorde FN-alliansen inget för att stoppa dem.

Civila kurder började frukta ett "nytt Halabja"! Panikslagna flydde cirka 1,3 miljoner kurder mot gränserna till Turkiet och Iran. Många kurder dog på vägen till gränserna på grund av de svåra förhållandena på vintern. Bland dödsoffren fanns det också många barn som svalt ihjäl, dog på grund av brist på medicin och frös ihjäl i vinterkylan på bergen, i väntan på att eventuellt bli insläppta i Turkiet!

FN-alliansen hade förmodligen dåligt samvete, så de skapade i april 1991 en "temporär skyddszon" för kurderna i norra Irak (norr om 36:e breddgraden).

Den 4 Juni 1992 bildade de irakiska kurderna, efter ett internationellt övervakat demokratiskt val, en egen regering och parlament, med Erbil som huvudstad. Genom FNs ingripande har flyktingarna efter

Cizre- Kurdistan 1992

Foto: Anders Mattsson

Gulfkriget kunnat återvända till irakiska Kurdistan.

Turkiska "stats-terrorister"

Efter den orättvisa Lausanne-överenskommelsen ledde Sheik Said 1925 ett kurdiskt uppror i Turkiet. Efter att tiotusentals kurder hade dött och Sheik Said avrättats, lyckades Turkiet krossa upproret.

Men kurderna gav inte upp, utan fortsatte att göra uppror, varav de mest kända är upproret i Agri (1927-1930) och upproret i Dersim (1938-1942). Alla dessa uppror slogs ned med stor brutalitet. Upproret i Dersim kostade över 100.000 kurder livet och det skulle dröja över 20 år innan kurderna i Turkiet åter revolterade!

Efter Dersimupprorets krossande gjorde Turkiet sitt yttersta för att slå ned resterna av kurdernas motståndsvilja. Kurdiska namn på städer och byar ändrades till turkiska. Obligatorisk undervisning i turkiska infördes i skolorna, för att assimilera de kurdiska barnen och internatskolor byggdes för att skilja de kurdiska barnen från deras föräldrars språkpåverkan. "Kurdistan" ersattes i alla officiella publikationer med

"östra Anatolien" och "kurd" ersattes officiellt av "bergsturkar"!

Från 1925 var turkiska Kurdistan en "militärzon", förbjuden för utlänningar.

Kurderna skulle isoleras från omvärlden. Först 1965 öppnades området för utländska besökare.

Efter Turkiets självständighet har alla turkiska regeringars "kurdpolitik" genomsyrats av denna "assimileringspolitik" och dessutom en "turk-nationalistisk" ideologi, i vilken det påstås att turkarna är ett överlägset folk (precis som Hitler-Tysklands ideologi ansåg att tyskarna var ett överlägset folk!).

Kurder som gör motstånd och hävdar kurdernas mänskliga rättigheter straffas med långa fängelsestraff, dödsstraff eller dödas av "okända gärningsmän" (säkerhetspolisens och militärens "contra-gerilla" det vill säga "dödspatruller", precis som i Latin-och Centralamerika)!

Militärkupp vart tionde år

Sedan den militära statskuppen 1960 har turkiska militären gjort statskupp ungefär vart tionde år.

Efter 1960 blev det nya

militärkupper 1971 och 1980. Efter varje militärkupp har all politisk verksamhet förbjudits. Men efter ett tag är det bara "vänsterpartier" och "kurdiska" partier som förbjuds!

Speciellt efter 1971 års militärkupp fängslades många medlemmar av politiska kurdiska ungdomsorganisationer. För första gången sedan 1942 års förbud mot att öppna diskutera "kurdiska problemet", vågade dessa ungdomar inför domstolarna öppna försvara kurdernas rättigheter.

Efter 1974 års "allmänna amnesti" bildades, mellan 1974-1980, flera olika kurdiska politiska organisationer och partier.

De mest kända är följande:

"Rizgari" (Befrielse),
 "Kawa" (namnet på en mytologisk kurdisk hjälte),
 KUK (Kurdistans Nationella Befriare),
 TSKP (Kurdistans Socialistparti i Turkiet),
 DDKD (Revolutionära Demokratiska Kulturföreningen) och PKK (Kurdistans Arbetarparti).
 1980 var den hittills blodigaste militärkuppen i Turkiet. Tusentals medlemmar och ledare av kurdiska

partier och ungdomsorganisationer fängslades. Trots tortyr i fångelserna och militärens massakrer i Kurdistan gav inte kurderna upp sin kamp.

Som ett resultat av Turkiets statsterrorism proklamerade PKK 1984 ett gerillakrig mot den turkiska staten. PKK har cirka 10.000 gerillamedlemmar och miljoner sympatisörer i Kurdistan. Den 20 mars 1993 proklamerade PKK vapenvila, men turkiska regeringen brydde sig inte om detta, utan fortsatte sin utrotningsspolitik mot "terroristerna" och "separatisterna"!

Därför dödas så gott som varje dag både kurdisk civilbefolkning och gerilla och tusentals kurdiska politiska fångar sitter i fängelse. Våldet trappas hela tiden upp och det är ingen överdrift att säga att turkiska militären genomför en ren massaker på den kurdiska civilbefolkningen!

När skall turkiska regeringen förstå att det aldrig går att genomföra en militär lösning på det "kurdiska problemet"? Det enda möjliga är en fredlig politisk lösning! Det är också det bästa för både Turkiets och Kurdistans civilbefolkning!

Även om hittills ingen ny militärkupp ägt rum under 1990-talet, så styr fortfarande militären mycket av Turkiets politik genom "Nationella Säkerhetsrådet". Detta råd består av generalstaben (överbefälhavarna, förarmén, flottan och flygvapnet), presidenten, premiärministern och inrikesministern.

Dessutom produceras ständigt nya lagar mot politiska fångar och kurder. Sedan 1924 är §125 riktad mot kurdisk politisk aktivitet och folk som hjälper, organiserar eller propagerar för kurdiska rättigheter!

Kurdiska kamp i Turkiets parlament

Den 14-15 oktober 1988 deltog 7 kurdiska parlamentsledamöter från SHP (Socialdemokraternas Folkparti) på en konferens i Paris om "Kurderna, mänskliga rättigheter och kulturell identitet". När de kom tillbaka till Turkiet blev de på order av sin partiledare, Erdal İnönü, utslutna ur SHP!

I protest bildade de kurdiska parlamentsledamöterna ett eget kurdiskt parti HEP (Folkets Arbetarparti). Partiet stängdes av myndigheterna 1993, därför att parlamentsledamöter i sina politiska tal öppet talade om "kurder" och "kurdiska folket" och därmed var de även "separatister"! Innan dess hade 47 partimedlemmar och lokala ledare mördats av "kontragerillan"!

När HEP 1993 hotades att förbjudas bildade de kurdiska parlamentsledamöterna ett nytt parti DEP (Demokrati Partiet). Men även i det nya partiet har hittills 19 partimedlemmar dödat av "contra-gerillan", inklusive parlamentsledamöten Mehmet Sincar!

Nu, 1994, vill Turkiets riksåklagare och konstitutionsutskottet stänga DEP och ta bort de 17 kurdiska parlamentsledamöternas parlamentariska immunitet. Utan parlamentarisk immunitet kan riksåklagaren åtala dem för "separatism", enligt § 25 i den turkiska brottsbalken, vilket medför obligatoriskt dödsstraff! (se Amnesty Press nr 7 December 1993)

Den 27 mars 1994 skall det bli kommunalval i Turkiet och "sydöstra Anatolien" (turkiska Kurdistan!) "Sydöstra Anatolien", under skuggan av militärens vapenmakt i Turkiet!

Sedan ett år försöker dessutom Kurdistans Socialistparti, PKK, och andra kurdiska partier i Turkiet att skapa en gemensam nationell front.

Lennart Asp

Källor på svenska:

"Kurdistan, om förtryck och befrielsekamp" av Elin Clason-Mahmut Baksi.

"Om kurder" av Alar Kuutmann.

"Om kurderna" av Bazil Nikitin.

Nationalencyklopedin, band 11 (Kurder), 1993.

Källor på engelska:

"Kurdistan-The origins of Kurdish civilisation" av J. Kurdo.

Källor på turkiska:

"Kürtler" av Hasan Yildiz. "Tarih Boyunca Kurt-Ermeni İlişkileri" av Goran Sasuni.

"Kürtler" av V. Minorsky.

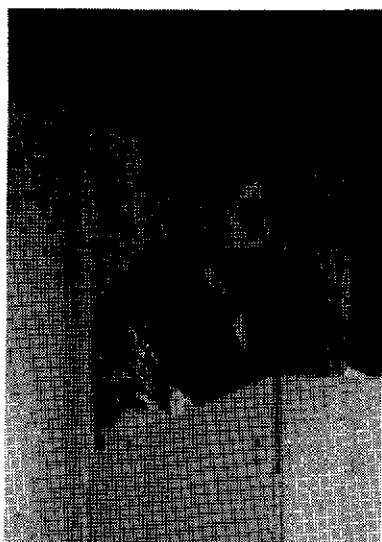
FN:S KOMMITTÉN MOT TORTYR SLÅR LARM OM TURKIET!

FN:s Kommitté mot tortyr publicerade de 19:e november en rapport som slår fast att tortyren i Turkiet är utbredd och systematisk. Rapporten har föregåtts av tre års utredningsarbete.

Turkiet ratificerade "Konventionen mot tortyr 1988". Enligt Amnesty International kan tortyren i Turkiet till och med ha blivit grövre under senare tid, särskild i de fallen, då offren är kurder misstänkta för samröre med PKK (Kurdiska Arbetar Partiet)

Källa: Amnesty Press Nr. 7, 10 december 1993

Från

Sermin Bozarstan

Till KURDISTANS KVINNOFÖRBUND

- Jag är en av de få som har funnits med från början och jobbat flera år som medlem, styrelsemedlem och ordförande inom Kurdiska Kvinnors Demokratiska Förening fram till Kurdistans Kvinnoförbunds bildande, säger Sermin. Här nedan en kort historik om den processen.

Föreningen bildades hösten 1985 när ett fyrtiotal kurdiska kvinnor samlades i föreningslokalen i Tensta. Verksamheten innefattade Storstockholm. Målet var bland annat att stödja kurdiska kvinnor i det nya samhället och fungera som en länk mellan kurdiska kvinnor och det svenska samhället, samt informera svenskar och andra om den kurdiska kvinnans situation.

När vi tittar bakåt ser vi att vi hunnit göra mycket mer än vad vi trott vara möjligt, trots de begränsade resurserna och trots kurdiska kvinnors verklighet och villkor när det gäller föreningsarbete. Senast hade vi en lokal på Kungsgatan. Innan dess har vi haft en lokal i Tensta. Vår huvudsakliga verksamhet bestod av temamöten, seminarier, öppet hus, teater, folkdans, kurser med mera.

Vi kunde inte nå så många kurdiska kvinnor genom vår verksamhet eftersom den var begränsad till Stockholm. Det fanns behov av en ledande organisation, en verksamhet av rikskaraktär för kurdiska kvinnor i Sverige. På en föreningskonferens diskuterade medlemmarna den frågan. Beslutet blev att bilda en arbetsgrupp för att förbereda bildandet av Kurdistans Kvinnoförbund. Arbetsgruppen bestod av representanter från Kurdiska

Kvinnors Demokratiska Förening och Kurdiska Riksförbundet. Vi har redan som lokalförening varit medlem i Kurdiska Riksförbundet för att kunna skicka deltagare till deras årsmöte.

Enligt den nya organisationsformen skulle det bildas kvinnosektioner inom de lokala kurdiska föreningarna i olika kommuner vilka var medlemmar i Kurdiska Riksförbundet. Kurdistans Kvinnoförbund skulle fungera som paraplyorganisation för kvinnosektionerna inom de kurdiska kommunföreningarna.

19 december 1992 konstituerades förbundet på ett möte som ägde rum i Medborgarhuset i Stockholm. Just nu har förbundet 14 kvinnosektioner i olika städer i Sverige med sammanlagt 500 medlemmar. Arbetet för att bilda ännu fler kvinnosektioner försätter av förbundets styrelse som valdes på det första konstituerande riksmötet. **Kurdistans Kvinnoförbund är partipolitiskt och religiöst obundet.** Det mest glädjande är att kvinnor från alla delar av Kurdistan finns inom förbundet. Det som återstår är att önska lycka till åt förbundets styrelse och alla medlemmar i det svåra men värdefulla arbetet.

KURDISTANS KVINNOFÖRBUNDS 2:a KONGRESS

Vi hoppas att fler kurdiska kvinnor kommer att delta i det sociala och politiska livet i samhället.

Till Kurdistans Kvinnoförbunds 2:a kongress kom 23 delegater, Förbundsmedlemmar och gäster var också närvarande vid kongressen.

8 delegater kom från Uppsala och Örebro. De frånvarande delegaterna bor utanför Stockholm och hade ekonomiska problem att resa hit.

Kongressen öppnades med en minnesstund över alla som dödats i befrielsekampen i hela Kurdistan.

Många hälsningar och gratulationer hade kommit till kongressen; från Kurdistans Nationella Parlament och Regeringens Regionala Svenska Informationskontor, Kurdiska Ungdomsförbundet, Kurdiska Föreningen i Spånga, Kurdiska Kvinnoförbundet (KOMJIN) i Tyskland.

Delegaterna talade olika kurdiska dialekter, så ibland behövdes hjälp av en tolk. Några årsrapporter från sektionen har skrivits med arabiska alfabetet. Resten var skrivna med latinska alfabetet. Detta visar verk-

ligheten i det delade Kurdistan och de praktiska svårigheter som följer av detta.

Diskussionspunkter

Några frågor som togs upp:

-Kvinnoförbundet måste mera aktivt driva sociala frågor och kvinnofrågor, utifrån en politisk och nationell synvinkel.

-Kvinnoförbundet bör ha en stark förbindelse med hela Kurdistan.

-Kvinnoförbundet bör ha kontakt med svenska organisationer.

-Kvinnoförbundet bör ha flera medlemmar i Sverige och sprida mer information.

Stadgarändring

Efter en diskussion om förbundets stadgar ändrades en paragraf.

Tidigare fick varje lokal föreningssektion välja en delegat per 10 medlemmar. Detta ändrades så att sektionen får skicka en representant till kongressen per 5 medlemmar. Således kommer det att bli fler delega-

ter som ska representera de kurdiska kvinnorna i Sverige.

Sammanfattning

Den nationella frågan och kvinnoproblemen behöver diskuteras mera.

Det vore bra med fler representanter från svenska organisationer och andra invandrarföreningar.

Jag hoppas att fler kurdiska kvinnor kommer att delta i det sociala och politiska livet här i Sverige.

Med mera arbete följer fler kontakter och fler medlemmar betyder också större stöd och framgång under det nya året.

Välkommen till Kurdistans Kvinnoförbunds tredje kongress 1994.

Vi vill tacka de kvinnliga arrangörerna för en trevlig och välordnad kongress.

JIN

KURDISKA

PARLAMENTSLEDAMÖTER I SVERIGE

Den 27 mars 1994 skall det bli kommunalval i Turkiet. Regimen försöker med all medel att förhindra kurder att rösta på DEP (Kurdiska Demokrati Partiet). DEP:s partilokaler har bombarderats. Högkvarter i Ankara har totalförstörts av en bomb som dödade en person och skakade 20 andra personer!

Turkiska staten är orolig över att DEP skall få många röster av kurderna, därför har Turkiets riksåklagare förbjudit DEP och upphävt de 17 kurdiska parlamentsledamöternas immunitet. Om parlamentet godkänner Riksåklagarens beslut kan de kurdiska parlamentarikerna åtalas för "separatism", ett brott som är belagt med dödsstraff enligt § 125 i

ha en observationskommitté från svenska riksdagen, för att delta i ett internationellt övervakande av valet och Newrozfirandet. De hade träffat några svenska parlamentsledamöter som var redo att delta i en svensk observationskommitté. De sade att valet kommer att hållas "under militärens vapenskugga" med hot, våld och förtryck. Vidare sade de att Turkiet försöker ändra vallagarna, för att förhindra att DEP:s kandidater blir valda. Men Ali Ygit och Leyla Zana lovade att kämpa "till sista minuten" för att delta i valet. Om deras kandidater hindras att delta kommer de att uppmana kurderna att bojkotta valet.

JIN har tagit kontakt med Ingela Mårtensson (fp) och Bengt Hurtig (v) i Sveriges Riksdag. Bengt Hurtig

Leyla Zana är den första kvinnliga kurdiska ledamoten i turkiska parlament

den!

Leyla Zana är gift och har två barn. Hennes make, Mehdi Zana, har i flera omgångar suttit fängslad i Turkiet. Den senaste perioden varade i elva år. Amnesty International har vid ett flertal tillfällen uppmärksammat Mehdi Zanas fall.

Amnesty International har även uppmärksammat Leyla Zana och uttryckt oro över mordhot som hon varit utsatt för samt över risken att hon åtalas för brott som kan leda till dödsstraff.

I april 1992 delades en skrift ut i olika städer i turkiska Kurdistan i vilken 28 människor mordhotades. I denna skrift omnämndes Leyla Zana speciellt:

"Vi muslimer svär att horan Leyla Zana (namnet följt av de övriga 27) skall slaktas i Allahs namn."

Trots att hotelserna ger sken av att komma från en islamisk organisation tillskrivs de allmänt de turkiska säkerhetsstyrkorna.

I april 1992 rapporterade en brittisk människorättsorganisation från Tepe, nära Bismil, att de tillsammans med en lokal polischef och ytterligare en kurdisk parlamentsledamot bevitnat hur Leyla Zana blev hotad av chefen för militärpolisen i Diyarbakir. Han skall enligt uppgift ha sagt:

"Ni är min fiende. Jag kommer inte vara nöjd förrän jag fått ert blod att flyta. Även om jag dödade er och drack ert blod, skulle jag inte vara nöjd. Jag skall döda er men först skall jag vanära er."

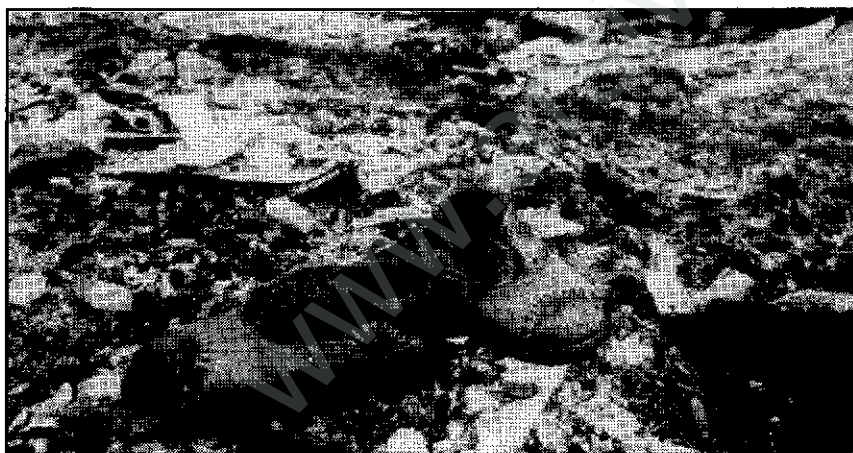

Foto: Kurdistan Report

turkiska strafflagen: "Var och en...som utför en handling avsedd att splittra den turkiska statens enhet skall straffas med döden."

Två representanter för DEP har varit i Europa för att informera om situationen inför valet. De har besökt Belgien, Holland, Storbritannien, Frankrike, Danmark, Finland, Tyskland och Sverige.

Den 14 januari 1994 var Ali Ygit och Leyla Zana på Medborgarhuset i Stockholm. De sade att de ville

sade att Sveriges Riksdag väntar på en officiell inbjudan från Turkiet, innan de kan sända en observationskommitté till valet.

Efter sitt stockholmsbesök fortsatte de två parlamentsledamöterna till EU-rådet i Strassburg.

Det kan tilläggas att Leyla Zana är en av de mest hotade bland den 17 kurdiska parlamentsledamöterna. Om Riksåklagaren får som han vill kommer Leyla Zana att bli bland de första i den kurdiska parlamentgruppen som döms till dö-

Turkiets försök att sprida sitt ”smutsiga krig” till Europa

USA, Tyskland och Frankrike är det största vapenleverantörerna till Turkiet. Deras beslut att förklara PKK som ”terrorister” utlöste starka reaktioner hos kurder i exil i Europa, eftersom de tvingas i exil som en konsekvens av ovanstående staters vapenleveranser till Turkiet.

En av dessa reaktioner svarade YRWK (Kurdistan Patriotiska Intellektuellas Union) för. Den 23 december samlades YRWK vid tyska parlamentet i Bonn för att arrangera en ”frihetsmarsch” till EU-parlamentet i Bryssel.

Frihetsmarschen från Bonn till Bryssel propagerade för följande krav:

- Stoppa vapenförsäljningen till turkiska staten!
- Stoppa turkiska statens massaker i Kurdistan!
- Ja till politisk lösning i turkiska Kurdistan!
- Ja till dialog mellan PKK och turkiska staten!
- Nej till förbudet av PKK och närstående organisationer i Tyskland och Frankrike!

Den 1 januari 1994 kom frihetsmarschen fram till sitt mål i Bryssel.

Där möttes deltagarna av cirka 500 turkiska ungfascister, organiserade av turkiska ambassaden i Bryssel och MIT (turkiska säkerhetspolisen).

Med knivar, bensinbomber och baseballträ attackerades marschdeltagarna. Men den belgiska polisen ingrep, stoppade attacken och arresterade cirka 50 turkiska fascister!

Senare förklarade Belgiens inrikesminister att turkarna hade attackerat kurderna och att kurderna var Belgiens gäster! Turkiet protesterade mot inrikesministerns uttalande och turkiska massmedia påstod att kurderna hade attackerat turkarna! Senare tvingades dock turkiska massmedia medge att det var turkarna som attackerat, men de gjorde det för att de blivit provocerade av kurderna!

Den belgiska senatoren **Willy Kiepers** arrangerade ett möte med 8 deltagare från frihetsmarschen, senator, **Hugo van Rompay** och parlamentsledamöterna **Jef Slookys, Nelly Maes, Paul Polack, Joseph Benker, German Dutarz och Hugo van Dienteren**. Senator **Hugo van Rompay** sade vid mötet

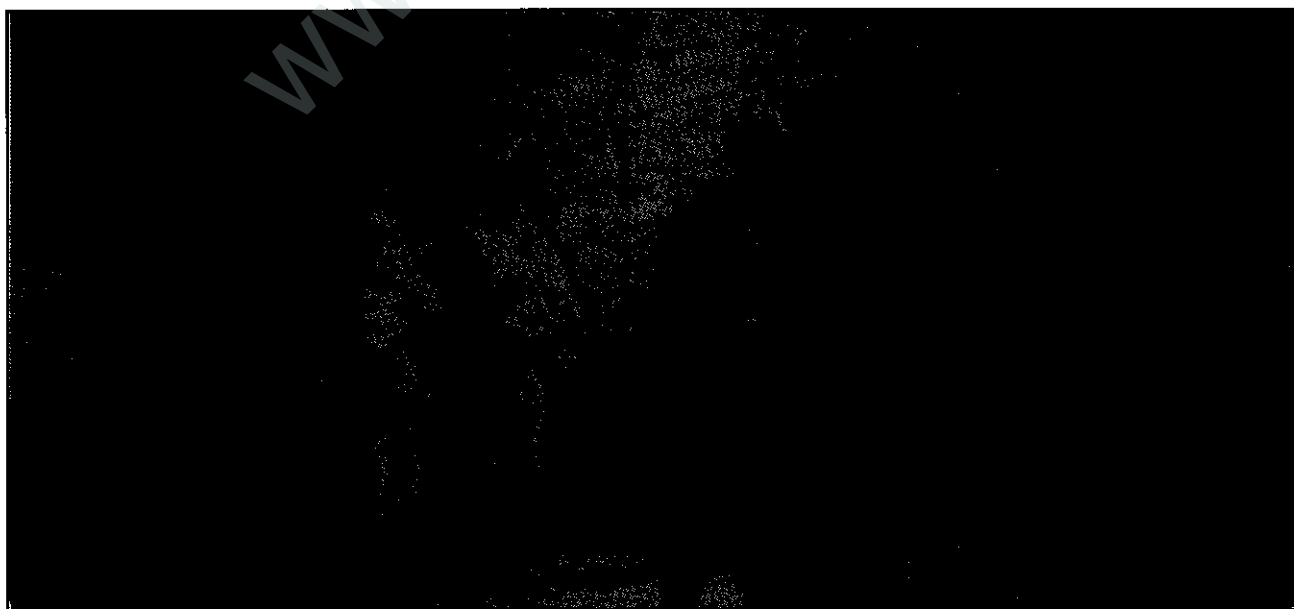
att han förstod kurdernas situation och att han själv inte skulle tveka att ”gå till bergen med mitt vapen”, om hans hemby skulle plundras och förstöras av militären!

Han tyckte därför inte att PKK kunde betraktas som ”terrorister”, utan som **gerillakämpar!** Han trodde att Tansu Ciller var en klok kvinna när hon kom till makten, men tyvärr visade hon sig bara vara de turkiska generalernas marionett! Parlamentsledamöten Jef Slookys anklagade Turkiet för att sprida sitt ”smutsiga krig” till Europa! Han ansåg att kurderna var ett fridfullt folk och fördömde den turkiska statens maktpolitik!

Den kurdiska historikern Ismet Serif Vanli från frihetsmarschens delegation, konstaterade att kurderna mestadels styrs av odemokratiska stater, såsom Syrien, Iran och Irak. Trots detta är det Turkiet, den enda ”demokratiska” staten, som står för det hårdaste förtrycket av kurderna!

Information har tagits från ”Kurdisch-deutsche Presseagentur den 5 januari 1994”.

JIN

Turkisk militär söker "terrorister" i staden Cizre.

Foto: EPA

*Kurdistanens Kvinnoförbund
och
Jins redaktion
önskar
alla kurder,
i Kurdistan och i exil
ett fredligt Newroz firande!*

SKRIV TILL JIN !

Vi planerar en insändarspalt till nästa nummer. Har du synpunkter på artiklarna? Tycker du att vi kommer med felaktiga eller tvivelaktiga påståenden? Eller har du någon annan synpunkt på innehållet? Redaktionen förbehåller sig dock rätten att redigera ditt bidrag. För icke beställt material ansvaras ej. I nästa nummer planerar vi bland annat att skriva om:

- * Invandrarkvinnors problem i Sverige
- * Vad är "mångkulturellt" i samhället
- * Att vara kvinna i Kurdistan

Synpunkter och idéer till nästa nummer från läsekretsen mottages med tacksamhet.

JIN

Box: 49090

100 28 Stockholm

Xwuşkên Hêja

Em hemû baş dizanin ku jiyana penaberîya pir dijwar e. Problemên malbatî roj bi roj zêde dibê. Jinên kurdên penaber, dûrî jiyana cîyatî dimînin.

Îro dijminên gelê me her çar parçên Kurdistanê şerekî dijwar didomînin. Gelê kurd tê qirkun. Jinên kurd tîn windakirin.

Xwuşkno

Bi hev re emê karibin piştgirtîya welatê xwe betir bikin.

Em ê bi hev re betir bikaribin li ser pîrsên jinan, zarokan xebat bikin û problemên xwe çareser bikin.

Ji bo jiyaneke xweş û azad.

Ji bo rizgariya jinên Kurdistanê werra em destê xwe bidin hev û denge xwe bilind bikin.

Xebata Yekîtiya Jinên Kurdistanê bi peşniyar û rexnên we peşve diçe.

Werin bibin endamên Yekîtiya Jinên Kurdistanê li Swêdê

Bi beşdariya we emê kêfxweş bibin.

Bi hev re em xurtirin.

Bistavên dostanî!

Komîta Çapemenî

خوشگانی هێجا

هه‌موو باش ده‌زانين كه ژناني پشاوران زۆر ده‌زاره، كيشه‌ي تهر خه‌زان زۆر دواي زۆر له زياره بووته. ژنه پشاوره كورد، كان له ژناني كورمه‌لایه‌ني دا دواكه‌وتون.

تعمه‌ز ده‌ستانه‌ي گه‌له‌كهمان له هه‌ر چه‌را پارچه‌ي كوردستانه‌ي ده‌ریزه به شه‌ركه‌ي ده‌زار ده‌ده‌ن. كورد قه‌هران ده‌گه‌رتن، ژناني كورد وون ده‌كه‌رتن.

خوشگانی پنگه‌ره‌ پشتگه‌رتی وولاتی خه‌زان توند روتلێ تر بكه‌ين. هه‌موو پنگه‌ره‌ بز چاره‌ي كيشه‌ي ژنان و ستلاشی كورد خه‌بات بكه‌ين.

بۆ ژنانه‌كه‌ي خۆشه‌ و نازاده، بۆ زۆگاری ژناني كوردستان وهرن ده‌ست به‌خه‌نه‌ ناو ده‌سته‌ به‌كته‌ر. ده‌نگه‌ي خه‌زان به‌رز بكه‌ینه‌وه.

كاری به‌كيشه‌ي ژناني كوردستان به‌ پشنياره‌ي تهره‌ به‌ره‌ پيش ده‌چه‌ت. وهرن به‌سه‌ ئه‌فسانه‌ي به‌كيشه‌ي ژناني كوردستان له سه‌رد.

به‌ به‌شداري تهره‌ به‌خته‌وه‌ره‌ ده‌بين. پنگه‌ره‌ به‌خه‌رتنه‌ ده‌بين.

له‌گه‌ڵسه‌ڵاو ده‌ستانه‌يه‌ني.

كۆمیتای راكهمانه‌ن.

TURKIETS NYA GUDINNA !

I

En av Indiens många gudinnor...
Den vilda och blodtörstiga **KALI!**
fyra armar
i en hand ett svärd
i en annan hand en skål
för att fånga upp rött blod
från det avhuggna huvudet!
ett "hals-band"-med blodiga halsar!
från flera avhuggna huvuden!
Med tungan hängande utanför
trampar Kali på den passiva ,döda mannen
men samtidigt,**SAMTIDIGT**,gör
gudinnan anspråk på att vara en
öm och beskyddande "**MODER!**"

II

Men plötsligt, **PLÖTSLIGT**,
är en ny, vacker, vild
och blodtörstig gudinna uppenbarad
i **TURKIET!**
men samtidigt, **SAMTIDIGT**,
gör gudinnan anspråk på att
också vara en
öm och beskyddande "**MODER!**"
Dessutom säger sig den nya gudinnan
vara "**STORA SYSTEM!**"
Hennes jordiska namn
är visserligen officiellt "**PREMIÄRMINISTER**
Tansu Ciller", **MEN**
allting pekar på att det **ÄR**
den vilda och blodtörstiga gudinnan **KALI!**
som har behagat
inkarnera sig i
"**PREMIÄR-MINISTER** Tansu Cillers" gestalt!
I Turkiet! **ALLAH** är stor! Vilket **MIRAKEL!**
Fast i början hon bara var
en nått, liten reinkarnation
av den vilda **CHRUSTJOV**,
när hon i Turkiets parlament
kraftfullt dunkade den lilla näven
i bordet och lovade att
"hitta" alla "terrorister!"
MEN, när hon senare i turkisk television
glädje-strålade tillkännager
att hon slagit "**NYTT REKORD**",
genom att ha "hittat" tusen "terrorister"
på fem månader,
det vill säga **DÖDAT** tusen gerillasoldater
på fem månader
fanns det ingen tvekan längre.
Det var **INTE** Chrustjov
utan den vilda och blodtörstiga
gudinnan **KALI**, som inkarnerats i
den vilda och blodtörstiga
"**PREMIÄRMINISTER** Tansu Ciller!"

III

I Turkiet! **ALLAH** är stor! Vilket **MIRAKEL!**
säger turkiska affärsmännen.
Affärsmännens nya gudinna!
I amerikansk television
påstår amerikanska
affärsmän, att kurdiska "terrorismen"
hindrar Turkiets demokratiska
utveckling ! **MEN**

affärsmännen ser Kali...förlåt!
"**PREMIÄRMINISTER** Tansu Ciller"
som en viktig symbol mot
muslimska fundamentalister!
I Turkiet! **ALLAH** är stor! Vilket **MIRAKEL!**
säger turkiska fundamentalister.
Fundamentalisternas nya gudinna!
Kalis...förlåt!
"**PREMIÄRMINISTER** Tansu Cillers"
regering vill inte hindra
en muslimsk fundamentalistisk lynchmob
att **MORDBRÄNNA**
trettiosju
författare, konstnärer och intellektuella
i Sivas!

IV

I Lice i turkiska Kurdistan blev många barn
blinda av turkiska flygvapnets "kemiska vapen!"
Men förmodligen var det inte "riktiga" barn,
utan blivande "terrorister",
enligt deras "**MODER!**"
Hur många vuxna som dog vet säkert
inte ens deras "**STORA SYSTEM!**"

V

Vi vet ju att Kali kräver blodsoffer
MEN i en avlägsen framtid
måste väl även Kali... förlåt
"**PREMIÄRMINISTER** Tansu Ciller"
bli mätt på **blod**
och börja visa den ömma och "moderliga"
aspekten av sitt gudomliga väsen?
När skall detta, detta **MIRAKEL** inträffa
att kolonialmakten
Turkiet slutar att **T-E-R-R-O-R-I-S-E-R-A**
och **S-E-P-A-R-E-R-A** Kurdistan?
Kanske när oljebolagen pumpat upp all **OLJA**
från Kurdistans inre?
Kanske när Atatürkdammen har druckit upp allt **VATTEN** från
Eufrats och Tigris källor
i Kurdistans inre?
Kanske när Turkiet och Kurdistans andra
kolonialmakter lyckats plundra, förgifta
och förvandla **Moder Kurdistan**
till en ofruktsam änka,
i en steril och död öken?
Kanske när världens olja tagit slut
om 100 år eller 1000 år ?...
Bara **Moder Jord** vet svaret...

VI

Under tiden...
I **SVERIGES RIKSDAG** påstår
Tansu Çillers "**lillasyster**" Margareta af Fåglas ... förlåt!
Sveriges "**utrikesminister**" Margareta af Ugglas!
att det finns "**demokrati**"
i Turkiet...

